

Гуцульщина

ІЛЮСТРОВАНІЙ КВАРТАЛЬНИК

КОНФЕРЕНЦІЇ ГУЦУЛЬСЬКИХ ТОВАРИСТВ АМЕРИКИ Й КАНАДИ

Видає гуцульське товариство „Чорногора“, Інк. в Чикаго, Іл.

XXIII/XXIV

ОСІНЬ — ЗИМА 1989/90

Ч. 4-1 (92-93)

Гуцульський ансамбль „Пісні і Танцю“
перед пам'ятником Т.Г. Шевченка
в Каневі, 1940-го року.

«ГУЦУЛІЯ»

Ілюстрований Квартальник
Конференції Гуцульських Товариств Америки й Канади

Видає гуцульське товариство „ЧОРНОГОРА“ в Чикаго, Інк.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Редактор — д-р Микола Домашевський

«HUTSULIYA»

Quarterly Journal

c/o Ukrainian National Museum

2453 West Chicago Avenue

Chicago, Ill. 60622, USA

ЗМІСТ

Віншування	1
Записано від Івана Сірика: Бог народився, а хто про це міг знати!	1
В 175-річчя народження Т.Г. Шевченка	2
Петро Арсенич: З історії пам'ятника Тарасові Шевченкові в Косоні	2
Катерина Домашевська: Заснування комітету по побудові пам'ятника Т.Г. Шевченка в Татарові (Кременці) на Гуцульщині	4
Святочні побажання	6
Люба Клопатицька: Сучасне гуцульське весілля (Записано на Верховині)	8
Стефан Павлюк: Згадаю наші гуцульські традиції	10
Вісті з Гуцульщини:	
Карпати: цех чи здравниця	12
В.М. Клапчук: З Історії заповідної справи в Карпатах	13
А. Матвійчук: З гір карпатських	15
Остап Пожарницький: Трембіта	15
Мігр. Оксана Роздольська: Нова книжкова поява: Історія Гуцульщини, том III	16
Степан Данилюк: Не забудьте пом'янути не злим, тихим словом	19
Мігр. Оксана Роздольська: Наукова конференція присвячена гласності та перебудові	26
Любомир Домашевський: Роля рідного дому і школи українознавства в плеканні української мови	30
Наше листування	32
Василь Симчич: Бл. п. інж. Ярема Савка	33
Зміст журналу „Гуцулія“ за 1988 і 1989-ий роки (84-85-86-87-88-89-90-91)	33
Листа кращих гуцулів патріотів	36

Квотманна М. Кушнір

ІЛЮСТРОВАНІЙ КВАРТАЛЬНИК
КОНФЕРЕНЦІЇ ГУЦУЛЬСЬКИХ ТОВАРИСТВ АМЕРИКИ Й КАНАДИ
Видає гуцульське товариство „Чорногора“, Інк. в Чикаго, Іл.

XXIII/XXIV

ОСІНЬ — ЗИМА 1989/90

Ч. 4-1 (92-93)

ВІНШУВАННЯ

*Віншуємо Вам, чесні газди і газдині,
Щистьим, здоров'ям, многи літами,
Світлим Рождеством, Божим Божеством,*

*Тай відорцями, тай радоцями,
Дай же Вам, втіхи-радости,
Втіхи-радости і веселости
Від молодости аж до старости!*

Конференція Гуцульських Товариств Америки й Канади
Гуцульський Дослідний Інститут
Редакційна Колегія „Гуцулі“

БОГ НАРОДИВСЯ, А ХТОЖ ПРО ЦЕ МІГ ЗНАТИ!

Бог народився, а хтож про це міг знати.
Дніпро збудився, ожили Карпати,
Дністер хвилиєю шумить, Чорне море гомонить.

На Полісся гомін іде, Кубань плеще і гуде,
В Києві озвалися дзвони, загули луги і загони,
Всюди, всюди, всюди радість і сміх.

Йосиф старенький колише дитятко,
На сопілку грає мале гуцулятко.
Ідуть бойки на саях, а гуцули в крисаннях.
Київ'яни в чобітках ідуть, ідуть,
З України до Господної дитини-дари малому везуть.

Ірод московський, щоб нас обдурити
Хотів червону зірку засвітити.
Та нам її нетреба – хочем зірку з неба.
Хочем зірку у наш край – і нам Боже помагай.

Благослови Божий сину нашу рідну Україну –
Волю, волю ти для неї дай!

Записано від Івана Сірика

В 175-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Гуцульське плем'я на своєму славному шляху минулого може похвалитися низькою визначних своїх велетнів, як Олекса Довбуш, Лук'ян Кобилиця, Стефан Клочурак, Петро Шикерик, Василь Домашевський, Василь Стефаник, Марко Черемшина, Юрій Федькович і Марко Бараболя та багато інших. Одначе у реєстрі духових святинь нашого племені чи не найбільше місце займає Т.Г. Шевченко, якого плідна творчість була немов біблійною наукою для наших гуцулів, що її голосили, та голосять, по цілій Гуцульщині та діаспорі.

Одже цього саме року наш народ святкує 175-річчя від народження цього нашого великого Кобзар'я. Тож із цієї нагоди в нашій батьківщині будують йому пам'ятники у різних містах і селах. (Це саме робиться й в діаспорі), а навіть пожавлюється уживання шеченківської української мови в Україні, а у діаспорі СКВУ з цієї саме нагоди 1989 рік проголосив „Роком української мови“.

Коли докладніше переглянути історію Гуцульщини, то довідуємося, що ще у 1909-му році в селі Микуличині (у тодішньому присілку Татарові) був заснований комітет для побудови пам'ятника Т.Г. Шевченкові, до якого входили слідуєчі особи: Петро Дземюк, Юра Мигольюк, Василь Гасюк та Іван Кіфяк.

Згаданий комітет був вже дістав даром

від громадського уряду площу під будову пам'ятника, мав вже також виготовлений проект пам'ятника. Однакож на призначеному для пам'ятника місці поставлено хрест, а не пам'ятник, з причини вибуху Першої світової війни. Варте підкресління, що той, у цьому великому гуцульському селі Микуличині – у його присілку Татарові, Комітет по побудові пам'ятника Т.Г. Шевченкові був чи не першим комітетом по такій самій справі в цілій Західній Україні. Тож ми гуцули повинні сьогодні бути горді дозрілою свідомістю нашого гуцульського племя та наших славних попередників.

На терені Гуцульщини, безумовно, у 1910-му році в м. Косові був також зав'язався комітет по побудові пам'ятника Т.Г. Шевченкові, який і здвигнув йому величавий пам'ятник у цьому малівничому гуцульському курортному місті, що і до сьогодні втішається популярністю серед туристів та мешканців Гуцульщини.

Цей пам'ятник роботи скульптора М. Гаврилка урочисто відкрито 19-го липня 1914-го року при великому здвизі народу з цілої Гуцульщини.

Отже, ми-гуцули, що розсіяні у діаспорі, цим виданням відздначуємо 175-ту річницю від народження великого Кобзар'я – Т.Г. Шевченка, та закликаємо наше молоде покоління уживати з гордістю шевченківську мову – бо вона українська.

Петро Арсенич

З ІСТОРІЇ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В КОСОВІ

Пам'ятник Тарасові Шевченкові знаходиться на терені Косова, на березі річки Рибниці, з правого боку дороги до міста Кути. На високому земляному насипі (символічній шевченківській могилі) на постаменті з сірого каменю (3,5м) встановлено гіпсове погруддя Кобзаря. Загальна висота пам'ятника 4,5 метра. До нього ведуть 18 залізобетонних сходи-

нок. На нарисі читаємо: “Тарасові Шевченкові в столітні роковини уродин. Гуцульщина 1814 - 1928”.

Пам'ятник роботи скульптора М. Гаврилка урочисто відкрито 19 липня 1914 року. Один із учасників цієї події залишив такий спогад: „Селяни, інтелігенція, міщани, старі і діти – всі без розбору взято працювали. Могила росла таки на

очах. За два дні перед відкриттям пам'ятника була прибрана зеленню площа біля могили і „Народний дім“. 19 липня зранку стали надходити маси народу. Хто пішки, возами або верхи на конях з навколишніх сіл Гуцульщини та делегації із Снятинщини на чолі з духовою оркестрою, із Карлова та Коломийщини і Печеніжинщини теж з оркестрою на чолі. Десь о 2 годині похід прибув на площу, де відбулося свято відкриття пам'ятника. Виступали промовці, а ввечері в Народному домі відбувся концерт із багатою програмою під керівництвом учителя І. Устияновича“. Про величаве шевченківське свято, небачене досі на Гуцульщині, також залишили спогади робітники солеварні Михайло Дзюбей та Дмитро Кременюк, які брали участь у встановленні насипу під пам'ятник. Косівський маляр-каменяр Микола Юсипчук виготовив постамент, на якому вста-

новлено погруддя Кобзаря.

У 1923 році польські шовіністи пошкодили пам'ятник. Нове погруддя виготовив молодий львівський скульптор А. Коверко. Вдруге урочисто відкрито пам'ятник Тарасові Шевченкові 5 серпня 1928 року. На свято прибули представники зі „Львова, Коломиї на навколишніх сіл. Коли люди розпочали біля пам'ятника співати, заступник косівського старости наказав народові розійтися. Заборона викликала обурення. Промовець поет і перекладач Остап Луцький, родом із села Луки (тепер у Городенківському районі Івано-Франківської області), закликав боротися за визволення українського народу з під ярма Польщі. Виступили з вітальним словом представники різних організацій, зокрема, читальне імені Михайла Павлика в Монастирську та Івана Франка в Москалівці, а також учителі, ткачі, гуцульські селяни, тощо.

„САМОДОПОМОГА“

Українсько-Американське Кооперативне Т-во, Інк.

Головна Канцелярія: 2200 W. Chicago Avenue — Chicago, Illinois Tel. 252-2793

ВАКАЦІЙНА ОСЕЛЯ (тільки в літі)
Maple Avenue — Round Lake Park, Illinois
Tel. 546-4358

СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ
2204-06 W. Chicago Ave. — Chicago, Ill. 60622
Tel. 252-2793

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ТОВАРИСТВА

„САМОДОПОМОГА“

складає свої найщиріші побажання Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року,

Ієрархам, Духовенству і Вірним Українських Церков, проводам і членству українських товариств, організацій та установ, всім покупцям нашої кооперативи та всьому Українському Громадянству.

Всім гуцулам, приятелям, рідним і знайомим побажання веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року пересилають

ВАСИЛИНА І ІВАН ШКРЮБИ З ДОНЕЧКОЮ ОЛЕЮ

Катерина Домашевська

ЗАСНУВАННЯ КОМІТЕТУ ПО ПОБУДОВІ ПАМ'ЯТНИКА Т.Г. ШЕВЧЕНКА В ТАТАРОВІ (КРЕМЕНЦІ) НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

Як інформують нас старожити Микуличина, а точніше-його присілка Татарова, коротко до вибуху Першої світової війни мешканці того присілка – свідомі гуцули, постановили побудувати пам'ятник нашому Кобзареві Т.Г. Шевченкові.

Для пригадки читачам подаємо короткі інформації про с. Микуличин і Татарів: „Микуличин (село – до 1939-го року). Це село належить до Надвірнянського району Івано-Франківської області. Село розташоване на 600-1450 м. над рівнем моря. Микуличин – це просторе село, яке, як подають архівні документи з 1886-го року, простягалось від місця, де сполучувалися два головні потоки, що творили річку Прут. На південь село простягається приблизно на 20 км., сягаючи мадярського (Закарпатської України) кордону.

В 1886-му році до Микуличина належали такі великі присілки: Поляниця Чемагівська, яка є й тепер присілком Микуличина, а село Татарів теж було присілком Микуличина до 1927-го року.“

„Кременці (до 1948-го року – Татарів). Село Івано-Франківської області, Надвірнянського району (колись повіту). Село Кременці розташоване на 600 м. понад рівнем моря. Лежить воно над річкою Прут. Село межує від сходу із с. Микуличином, на південь – із Ворохтою, на захід – з Яблуницею, а на північ – із Полянцями Поповичівськими. До 1935-го року село Кременці (тоді Татарів) мало такі присілки: Бойківська Перія, Варбівський, Жінець, Башчінка і Пігів.

Треба зазначити, що село Кременці до 1927-го року належало до громади села Микуличина, а того самого року стало самостійною громадою“.

Як нам відомо з історії, в тому саме періоді в Західній Україні назагал панувала серед народу неписьменність і національний застій. Шойно пізніше політичні

партії, Т-во „Просвіта“, спортивне Т-ва „Січ“ і інші товариства причинилися у великій мірі до прибудження національної свідомості народу.

Однакож на Гуцульщині ситуація представлялася краще, бо гуцули завдяки діяльності Радикальної партії, а зокрема її визначних діячів, як Івана Франка, Михайла Павлика, Кирила Трільовського, Юрія Соломійчука-Юзенчука і інших, були саме-собою краще національно вироблені.

Побіч політичної діяльності повище вичислені діячі також подбали про те, щоб серед гуцулів широко читалися твори нашого співця про волю – Т.Г. Шевченка. На маргінесі треба пригадати, що часто в домівках Товариств один читав твори на голос – а решта слухали читане. Робилося це із браку книжок для читання, а також й тому, що не всі уміли читати.

Тож недиво, що свідомі громадсько-політичні діячі микуличинського присілка Татарова задумали побудувати пам'ятник нашому національному Кобзареві.

До когорти тих свідомих діячів, що діяли на початку нашого століття належали: Петро Дземюк, Юра Мигалюк, Василь Гасюк та Іван Кіфяк тощо.

Свідомі мешканці Татарова під проводом вище згаданих осіб, розбуджені глибокими філософічними і патріотичними думками, які вичитували у творах Т.Г. Шевченка, вирішили вшанувати пам'ять цього нашого співця дорогою побудовання йому пам'ятника у серці малівничого Татарова.

Безумовно мешканці із запалом довго говорили між собою про цю їм важну справу – село немов вулик гуділо. Відбулося ряд зборів в цій самій справі, у висліді чого постановлено побудувати пам'ятник Т.Г. Шевченкові в центрі села. Громадський уряд села відділив даром

потрібну на те площу, а Комітет замовив уже й пам'ятник у скульптура. Одночасно почалася збірка фондів, потрібних на ту саме шляхетну ціль, серед мешканців села. Люди відгукнулись дуже щедро, хоч був це для них важкий матеріально час.

Однакож, на жаль, вибух Першої світової війни припинив ті шляхетні задуми гуцулів Татарова. Комітетові по побудові пам'ятника вдалося лише обгородити назначену на пам'ятник площу і поставити там хрест, який зберігся до 1939-го року.

Поставлення хреста мешканці Татарова дуже величаво відсвяткували. Після одного з недільних Богослужень громада біля церкви сформувала процесію та під акомпаніамент хорових співів, на чолі із

їхнім парохом о. Галайчуком, вирушили набожно в сторону площі, де красувався новопоставлений хрест. Тут відбувся молебень та посвячення хреста, якого дозревши о. парох Галайчук з тої врочистої нагоди виголосив патріотичну промову до народу, а опісля промову мав представник села, як також деклямувалися твори Т.Г. Шевченка.

Опісля учасники того рідкісного свята з патріотичним піднесенням розходилися домів, із вірою, що після війни їм таки вдасться побудувати запланований ними пам'ятник Т.Г. Шевченкаві.

Література;

Історія Гуцульщини, том II стр. 285

Записано від старожитів колишніх мешканців Татарова.

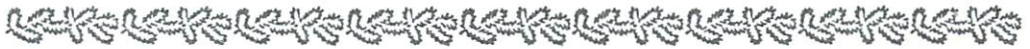

Група молоді перед могилою борців за волю України в Ворохті,
(12-го квітня 1938-го року.)

Перший ряд, зліва на право: 3-ий О. Цабанюк, далі – Д. Хомин і П. Юрашук.

Останній ряд, зліва на право: 5-ий – Полутранко; 9-ий Мирослав Манорик, далі: Зеня Комуницька, Катруся Ґриджук. Під пам'ятником співак Тисяк, Оленка Біло і Василь Мочерняк.

Фотознімка з праватного альбому п-ні З. Литвинишини.

Всім побратимам-гуцулам, приятелям, рідним і всім передплатникам, кореспондентам „Гуцулії“ та покупцям „Історії Гуцульщини“, том III щирі побажання веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року пересилають

**Д-Р МИКОЛА І КАТЕРИНА ДОМАШЕВСЬКІ
З СИНАМИ ВАСИЛЕМ І ЛЮБОМИРОМ**

Щирі побажання свят Різдва Христового та щасливого Нового року засилають родині, приятелям і всім гуцулам в діяспорі

АННА І ФЕДІР ГАРАУСИ

Веселих Свят Різдва Христового та щасливого Нового року родині, приятелям і всім людям доброї волі пересилає

ОРЕСТ ВІНДИК з Едмонтону, Альберта, Канада.

Всім побратимам-гуцулам, приятелям, родині і всім людям доброї волі веселих свят Різдва Христового та щасливого Нового року бажає

МИХАЙЛО БОРУК
голова Конференції Гуцульських Товариств Америки й Канади.

Веселих свят Різдва Христового та щасливого Нового року родині, приятелям і всім гуцулам, бажаючим спільно співпрацювати в любові до Бога і до свого українського народу, бажає

ОНУФРІЙ ЦАБАНЮК.

Веселих свят Різдва Христового та щасливого Нового року родині, приятелям і всім гуцулам в діяспорі пересилає

ВАСИЛЬ КОСТЮК з Вінніпегу.

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажає

ГОСТИНИЦЯ — M & F   CAP & LIQUORS

Власник — **Маріян Колодзей**

2403-07 W. Chicago Ave. Chicago, IL 60622

Телефон 227-8520

Веселих свят Різдва Христового та щасливого Нового року
родині, приятелям і всім гуцулам в діяспорі пересилає

ВАСИЛЬ ПОПАДЮК З АВСТРАЛІЇ.

Веселих свят Різдва Христового та щасливого Нового року
родині, приятелям і всім людям доброї волі пересилає

СТЕФАН ФЕДОРАК з Клівленду.

Веселих свят Різдва Христового та щасливого Нового року
родині, приятелям і всім гуцулам в діяспорі пересилає

АННА МИРОНЯК.

Веселих свят Різдва Христового та щасливого Нового року
родині, приятелям, гуцулам і всім людям доброї волі пересилає

ПАРАСКЕВІЯ РОМАНЮК.

**„ДЕЛЬТА ІМПОРТ“
МАРІЯ ЛЕЩУК І ІРЕНА БОДНАР**

— власники —

Зайдіть до нашої крамниці, де зможете набути дарунки на різні okazji, і також вибрати товар на посилку в Україну. На складі у нас є трипільська і гуцульська кераміка, кришталь, образи, платівки, ікони, найновіші книжки, дереворізьба, матеріяли і нитки до вишиття, хустки вовняні і шовкові, светри і т.п.

DELTA IMPORT COMPANY

2242 W. Chicago Ave. Chicago, IL 60622
(312) 235-7788

Люба Клопотоцька

СУЧАСНЕ ГУЦУЛЬСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ

(Записане на Верховині)

Весілля розпочинається в четвер. До молодої сходяться дівчата та старші жінки, і, під керівництвом свахи, плетуть весільний вінок з барвінку. Вінок прикрашають різнокольоровою фольгою, стрічками, а посередині нанизують три однокопійчані монети (перед тим пробивши у них дірки).

У п'ятницю ввечері дружки та молодь вбирають весільне деревце (маленьку ялинку або сосну) – окремо в молодого і молодої. Після завершення цієї справи йдуть на гостину, танцюють. Останній танець (окремо) молодий – парубком (князь), а молода – дівчиною (княгиня).

У суботу зранку, до молодої приходить сваха і розпочинає обряд вбирання у весільний одяг. Посередині кімнати ставлять для княгині крісло, застелене ліжником. Жінки та дівчата при цьому співають давню гуцульську весільну пісню „Летять галочки“.

2. Ой, як галочки защебетали
молоденька заплакала,
Чого ти плачеш, цого сумуєш
молодая, молоденька?
3. Ой, чи жаль тобі русої коси,
чи дівочої краси?
Ой, не жаль мені русої коси
Жаль дівочої краси.

Молоду вбирають в запаски, поверх них заперезують трьома великими хустинами. На плечі вішають вишитий рушник. На ноги взувають капчурі, куди кладуть дрібні гроші. Сваха заплітає княгиню, прикрашає голову різнобарвними пофарбованими вовняними нитками, вінком з барвінку.

Веселих свят Рідва Христового і щасливого Нового року бажає

Dandy Meat Market

BONIEK'S DELI

ДОБРИ М'ЯСНІ ВИРОБИ ЗНАЙДЕТЕ В ЦЬОЇ КРАМНИЦІ

Ми самі виробляємо кавбаси. Наша спеціальність сільська ковбаса.
Tel. (312) 276-0589

Крамниця отворена 7 днів в тиждень.
Власники — Б. і Е. Врублі
Tel. (312) 276-0589

1023 North Western Avenue
Chicago, IL. 60622

Молода з хлібом зустрічає гостей аж до вечора. Вони приносять до молодої дари (подарунки), в які обов'язково входять крупа (пшоно, вермішель, пшениця тощо), два хліби (або калачі), домашнє печиво. Згодом за столом йде гостина, після якої – танці.

В неділю зранку в дім молодої знову сходяться гості. Після гостини молоду виводять з-за столу і відбувається обряд благословення.

Батько й мати сідають на лавицю, застелену ліжником, перед ними на землю також кладуть ліжник. (В руках батьки тримають коровай та сіль. Весільний староста дякує батькам (від імені молодої) за те, що виростили та виховали її, а зараз благословляють на щасливе сімейне життя. Дружки беруть молоду за руки, обходять з нею довкола стола (за сонцем), а потім підводять до батьків. Молода опускається на коліна, цілує коровай та руки батькам. Так робиться три рази. Родичі благословляють свою дитину, на нову дорогу.

Молода зі своїми гостями, дружками, йде до церкви (з музикою, співами, весільними приспівками). Біля церкви на неї чекають князь зі своїми гостями. Після вінчання князь і княгиня сідають верхи на коней, прибраних кольоровими стрічками, квітами і їдуть разом з гостями з обох сторін до гражди молодої.

Біля брами їх зустрічає мати молодої з калачем на вишитому рушнику. В калачі – склянка з медом. Гостей щедро посипають пшеницею, перемішаною з цукром (щоб родився хліб і життя молодих було солодке). Молоді тричі цілують коровай і разом з усіма йдуть до хати на гостину.

Розпочинається обряд піднесення дарів молодим. На Гуцульщині його називають „повниця“. Весільний староста викликає кожного по черзі, вихваляє і оголошує, хто дав який дар (перші мати і батько, брат і сестра з сім'ями дальші родичі, гості). Після „повниці“ гостина продовжується. Згодом всі танцюють.

Пізно ввечері проводять обряд „завивання“ молодої. Два крісла (докупи) застеляють ліжником. Молодята сідають

на них. Князь ножицями розрізає молодій віночок з барвінку, а вона йому – весільний букет. Сваха розплігає молоду, знімає рушник, хустки. Дружба і дружка наввипередки знімають з молодої капчурі і дивляться, до якого потраплять гроші, які клали (в капчурі) молодій під час вбирання. Молодий завиває молоду в хустку. Від цього моменту вона – молодиця. Молода пов'язує молодому шарф. Старший дружба бере весільне деревце, за ним встають молоді, гості і виходять наподвір'я. Під музику дружба вилазить на найвище дерево і вішає на нього весільне деревце. Молоді хлопці танцюють довкола цього дерева аркана. Весілля завершується.

Гуцульська весільна коломийка

2. На тім боці при потоці
Солома горіла.
Прийди, прийди, легінику.
Я си розболіла.
Але я си розболіла
Та на головоньку.
Прийди, прийди, легінику.
Хоть на годинику.
3. Я гадала, легінику.
Що ти прийшов наніч,
Ти крисаньку на головку
Та й кажеш: добраніч!
Ой, добра ніч, файна любко,
Добра ніч, добра ніч,
Бо я іду в полонинку
З овечками наніч.

Повідомляємо Шановних наших читачів, що появилвся збірник „Коломия й Коломийщина“. Ціна 40.00 дол. з пересилкою. Книжку можна набути на нище поданій адресі:

Dr. Bohdan Siletsky
1224 69Ave.
Philadelphia, Pa. 19126

Стефан Павлюк

ЗГАДУЮ НАШ ГУЦУЛЬСЬКІ ТРАДИЦІЇ

До церков збираються гуцули;
Встають до ранної зорі.
Вбирають ремені, крисані,
Та вишиті киптарі.

Давно вже гуцулки, встали;
Шумлять – щечечуть гавірки.
Як мак в кольорових строях
Світяться як зірки.

Як орлиці сходять полохливо,
Мов квіти – вдоли із гір ідуть;
То зникнуть в травах на хвилину –
То знов під сонцем розцвітуть.

Іде жартує зними легінь.
Вруці у його топірець.
І фрїлка за ременем;
Співак-музика і стрілець.

По всій Гуцулії зеленій
Чутки про того юнака –
Ніхто незможе в танцях-співах
Перемогти того гарівника.

Хто вміє стільки коломийок.
Хто так прикаже до ладу;
і хто палко поцілує
В уста гуцулку молоду.

На крилах сизого туману
Летить з гір, рожевий сон,

І сонце кинуло на гори
Веселий трембіти тон.

З садків дівчата виглядають
До себе легіня зовуть
То руки з усміхом простягають,
І думки їх далеко попливуть.

Вже сонце високо на небі.
Весело Черемош гуде,
Цвіте Гуцульщина квітками
До церкви гуцул іде.

Карпати далеко мріють
Зелена казка серед гір.
Де вітром дух мій вільний віє
На гори загнаний як звір.

Де орел крила простягає,
з часта над тишою осель,
А часом стрілою літає
Або голосить серед скель,

Нема того – заким сумують гори,
Про кого виспівують вітри,
Хто вже не повернеться ніколи
В свої гірські гражди.

Нечути голосу його на горах
Не чути співів юнака,
Шумить смереки, плачте хмари
бо гуцула із чужини тут нема.

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажає

HU 6-9054

ELEET CLEANERS

Plant on Premises

“In by noon dirty
Ready by four-thirty”

Featuring custom shirt service

2343 W. Chicago Avenue

Chicago, IL. 60622

Оркестра гуцульських народних інструментів Усть-Тячівського лісокомбінату.

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажає

KASIA'S POLISH DELI

Featuring Quality Home-Made: Salads, Soups, Pierogi, Kielbasa, Kabanosy, Goląbki
"We Cater To All Your Affairs"

2101 W. Chicago Ave. Chicago, Illinois 60622 Tel.: (312) 486-6163

Домашній виріб смачних салат, вареників, ковбаси, кабаносів та голубців
Доставляємо на заборони і весілля по знижених цінах.

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажає

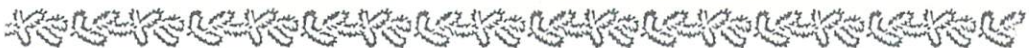
Квітарня „ІРЕНА“

Flowers by **IRENA**

Floral arrangements & hand crafted gifts

939 N. Western Ave. Chicago, IL 60622 tel. 278-7890

Власники: **Ігор і Ірена М'якуші**

Вісті з Гуцульщини

Розмову вів Д. Киянський

КАРПАТИ: ЦЕХ ЧИ ЗДРАВНИЦЯ?

КАРПАТИ – ОДИН З НАЙБІЛЬШ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ РЕГІОНІВ РЕСПУБЛІКИ. АЛЕ ОСТАННІМ ЧАСОМ ДЕДЕЛІ ЧАСТІШЕ ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ ТРИВОГА ПРО ЙОГО МАЙБУТНЄ. ЗАХІДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР СПІЛЬНО З ЛЬВІВСЬКИМ, ЗАКАРПАТСЬКИМ, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИМ І ЧЕРНІВЕЦЬКИМ ОБЛВИКОНКОМАМИ РОЗРОБИЛИ РЕГІОНАЛЬНУ ЦІЛЬОВУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ПРОГРАМУ «УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ». ПРО НЕЇ КОРЕСПОНДЕНТОВІ РОЗПОВІДАЄ ГОЛОВА ЗАХІДНОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ АН УРСР, АКАДЕМІК АН УРСР Я. С. ПІДСТРИГАЧ.

Українські Карпати – велика екосистема європейської частини країни яка більш-менш зберегла своє природне обличчя. Думаю, немає потреби говорити, наскільки це важливо. Регіон має справді унікальні багатства. Гірські ліси, чисте повітря, стрімкі річки, понад 800 джерел і свердловин мінеральних вод практично всіх бальнеологічних типів плюс такі ресурси санатроно-курортного лікування, як торфогрязі й озокерит.

Тут формується близько 40 процентів річкового стоку республіки. Додам, що гірські ліси щороку продукують близько 20 кубічних кілометрів вологи, яка переноситься в лісостепові і степаві райони України. На жаль, через безгосподарність, прорахунки, допущені в лісокористуванні, різко знизилась водоохоронна і захисна функція насаджень.

Жителі полонин розповідають: років 25-30 тому, коли в горах випадав дощ, вода приходила до них на третій день, тепер через кілька годин. Останнім часом різко зросли масштаби ерозії, почастишали повіді й сільові потоки, які завдають значних збитків.

– Виступаючи на травневому (1989 р.) Пленумі ЦК Компартії України, ви порівняли такі стихійні лиха із своєрідною «озоною діркою» на території нашої республіки і Європи. Але хіба менш небезпечні для здоров'я Карпат стоки і викиди підприємств? Адже, як не парадоксально, район із справді унікальною природою став одним із найбільш індустріальних!

– Справді, за дві останні п'ятирічки обсяг валової продукції збільшився тут на 160 процентів, тоді як у цілому по республіці – на 144. Звичайно, незбалансований розвиток господарства не міг не призвести до загострення екологічної ситуації. Та й як могло бути інакше, коли всю смугу Передкарпаття віддано хімії, таким підприємствам, як: Яворівське і Роздольське виробничі об'єднання (ВО) «Сірка», Стебницький калійний завод. Калуське ВО «Хлорвініл», Івано-Франківський завод тонкого органічного синтезу, Львівський, Дрогобицький і Надвірнянський нафтопереробні заводи. Збираються будувати ще ряд хімічних виробництв у сусідстві з курортами Трускавця, Східниці, Моршина.

Щороку промислові підприємства регіону викидають в атмосферу близько мільйона тонн шкідливих речовин. У водойми потрапляє понад 40 мільйонів кубічних метрів стоків з такою концентрацією забруднення, що для доведення їх до нормативного рівня не досить місцевого річкового стоку.

Сільське господарство просунулось в гори, де нічого, крім лісу, не росте. За моїм переконанням, замість того, щоб розорювати полонини і застосовувати хімікати, слід було б розвивати мисливське господарство. Це було б набагато раціональніше.

– Мимоволі виникає питання: що в Карпатах важливіше – виробництво чи унікальний природний комплекс? Чому віддати перевагу: цехам чи здраницям?

(Продовження у слідуючому числі.)

В.М. Клапчук

З ІСТОРІЇ ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ В КАРПАТАХ

Одним із перших природоохоронних документів Австрійської імперії, до якої в 1772-1918 рр. належала Галичина, а з нею і Прикарпаття, треба вважати «Устави про ліси», які вступили в дію 1 січня 1853 р. Перший параграф цього уставу мав на меті збереження лісів, категорично забороняючи зменшувати їх площу. В третьому параграфі наказувалося протягом п'яти років засаджувати всі вирубки, а в п'ятому – заборонялося рубати насадження, щоб не створювати умови для виникнення вітровалів. Нарешті у шостому параграфі йшлося про ліси на схилах, де після суцільної вирубки, внаслідок ерозії, утворюються пустирі. Щоб запобігти цьому рекомендувалось вирубувати дерева вузькими смугами, чи вибірково й зразу ж садити молоді деревця. Треба наголосити саме на цьому параграфі, бо базуючись на ньому пізніше на Галичині почали створювати заказники.

При затвердженні «Устава про ліси» державним органам довелось докласти немало зусиль, адже питома вага приватних лісів на Галичині була досить значною.

Протягом 19 ст. площа лісів Галичини значно скоротилась, причиною цього була відсутність органу, який слідкував би за виконанням Уставу. Такий орган було створено в 1872 р. у Львові, і лише коли значення лісів посилилось, у 1884 р. призначено 8 інспекторів лісу на Галичину, а в Східних Карпатах в 1906 р. ще додатково 2 влсових інспектори та 6 урядових повітових лісничих, у 1904 р. введено лісову поліцію. Проте здійснити передбачені лісовим уставом заходи вдалось лише на 57% площі лісів Галичини.

Разом із цим відбувались перші спроби налагодити охорону окремих тварин та рослин, що зникають, а також рідкісних об'єктів живої та неживої природи. Якщо охороною лісів займалися урядові чиновники, то охороною природи цікави-

лись окремі цивільні особи та громадські організації Галичини. Творцем ідеї охорони природи став професор Ягеллонського університету в Кракові зоолог А. Новіцький, який запропонував, проект відповідного Уставу.

На початку 20 ст. завдяки деяким заходам почали налагоджувати природоохоронну роботу. Так, під впливом діяльності батька природоохоронних ідей у світовому масштабі Конвенца, Міністерство освіти у Відні рескриптом від 30.11.1903 р. доручило зайнятися питаннями охорони природи урядовим чиновникам. У відповідь на це Галицьке немісництво у Львові в лютому 1904 р. звернулося до установ та приватних осіб із проханням подавати відомості про рідкісні об'єкти природи. Проте урядові чиновники, отримавши списки таких об'єктів, не зробили ніяких висновків. Тому практичною природоохоронною роботою на Галичині в 1906-1914 рр. займалися ентузіасти, зусиллями яких розроблено план природоохоронної роботи, затверджений на Х з'їзді лікарів та природознавців Галичини 22 липня 1907 р. У періодичній пресі стали з'являтися матеріали на природоохоронні теми. З 1910 р. цими питаннями почали займатись і науковці. В цьому ж році з промовою про потребу охорони природи виступив перед послами краевого сейму Ю. Бруніцький, який пропонував створити на Галичині низки резерватів і парків природи, але по війни 1914-1918 рр. у цьому напрямі не було зроблено нічого.

Як у загальних природоохоронних справах, так і в питання охорони окремих об'єктів природи, в Галичині до першої світової війни лише намітилися перші зрушення. Взяти хоча б Чорногору та тисовий ліс у Княздворі. Зацікавлення Чорногорою з природоохоронної точки зору почалося після 1910 р., коли Міністерство рільництва та державних маєтків

доручило Дирекції лісів у Львові виявити об'єкти природи, які в майбутньому можна було б віднести до категорії резерватів. Дирекція лісів зв'язалася в цій справі із зацікавленими товариствами і з їх доручення В. Шафер відвідав у 1914 р. частину лісів Ворохтянського лісництва, але остаточного висновку в справі створення на Чорногорі резервату ще не дав. Лише після візиту в Чорногору двох урядників департаменту лісів Міністерства рільництва і державних маєтків у Варшаві було наказано обвести колючим дротом 447 лісів та полонин Чорногори, що сприяло створенню резерватів. У той же час організовано резерват у Княздворі на площі 94,1 га. У 1932 р. площу резервату на Чорногорі збільшено до 1512 га, впроваджені заходи для створення тут народного парку.

Нові перспективи для дальшого поліпшення заповідної справи в Українських Карпатах відкрилися після возз'єднання західних областей із Радянською Україною. З метою збереження унікальних для України гірських ландшафтів Рада Народних Комісарів Української РСР в 1940 р. постановила організувати в Станіславській (з 1962 р. Івано-Франківська) області державні заповідники «Чорногора» 6800 га та «Горгани» (50000 га). Але втіленню цього в життя перешкодила Велика Вітчизняна війна.

І вже 15 березня 1949 р. Міністерство лісового господарства СРСР видає наказ, згідно з яким основні площі буково-ялицево-смерекових пралісів у верхів'ї Пругу на схилах Говерли, Брескула і Гомула виділяються в цінний лісовий масив (3900 га.)б але вони залишаються в другій групі лісів.

В 1955 р. облвиконком Станіславської обласної Ради народних депутатів трудящих приймає рішення про переведення 13901 га лісових масивів Ділятинського лісгоспу в першу групу лісів. Особливо важливу гідрологічну і захисну функцію у регіоні Чорногори виконували праліси. З метою їх збереження Станіславський облвиконком приймає рішення про виділення цінного лісового масиву Чорно-

гора Говерлянського лісництва Ділятинського лісгоспу в заповідник.

Велику роботу в напрямі поліпшення заповідної справи провели Комісія по охороні природи АН СРСР, Московське товариство природодослідників. Центральна лабораторія по охороні природи Міністерства сільського господарства СРСР, а на Україні – Комісія по охороні природи АН УРСР, на базі якої в 1955 р. було організовано спеціальну експедицію. Було обстежено найбільш цінні природоохоронні екосистеми і за пропонувано на площі 40-50 тис. га в Чорногорі створити центральний масив Карпатського заповідника.

У 1967 р. Президія Верховної Ради УРСР створила Державний Комітет Ради Міністрів УРСР по охороні природи, який незабаром науково обґрунтував потребу організації на Україні чотирьох державних заповідників в т.ч. і Карпатського. Постановою Ради Міністрів УРСР від 12 листопада 1968 р. заповідники були юридично затверджені. Незабаром Міністерство лісової і деревообробної промисловості УРСР затвердило Карпатський державний заповідник на площі 12672 га.

В 1980 р.б згідно з Постановою Ради Міністрів УРСР, в Івано-Франківській області створено Карпатський державний природний національний парк на площі 50303 га. До парку в межах його абсолютно – заповідної зони включено Говерлянське і Високогірне лісництва.

Така складна і тривала історія становлення Карпатського державного природного національного парку. В його організації брали участь десятки відданих заповідній справі природоохоронців. Своєю метою вони бачили збереження для майбутніх поколінь природних екосистем, що мають виняткове значення для охорони і відтворення генофонду рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, вирішення актуальних науково-природних і народногосподарських питань, пов'язаних з охороною навколишнього середовища.

А. Матвійчук

З ГІР КАРПАТСЬКИХ

„Гуцульський рік“ – так називається фольклорно-етнографічна виставка, яку в київському будинку вчителя виконали мешканці гуцульського села Краснолів, що на Іван-Франківщині. Створена вона за сценарієм українського пильменника Гната Хоткевича.

Це вже третє покоління аматорського театру, який повертає сторінки історичного побуту гуцулів, обряди, звичаї, мову цього народу. А започаткував його в селі Краснолів сам Гнат Хоткевич 1913 року, причому із постановками театру знайомилися Іван Франко, Михайло Коцюбинський, Ольга Кобилянська.

Сюжет спектаклю, на перший погляд, простий і нехитрий: він переносить нас у далеке гірське село і знайомить із типовими для гуцульських селян ситуаціями: Ось хлопці ходять від хати до хати, співають колядки. А от на Різдвяну ніч, дівчата, зібрались у хаті, ворожать на майбутнього судженого. Тут же проходить лінія головних героїв-Василя та Оленки: їхнє кохання; сватання, заручення. Перед нами постає звичайний і віковичний кругобіг життя-смерть і останні проводи матері Оленки і яскраве гуцульське весілля з красивими костюмами, народними музиками. Ми знайомимося також із народними музичними інструментами-волин-

кою, окариною, флуеркою, дрімбою. Закінчується виставка символічно: самодіяльні актори діляться з глядачами гуцульським короваєм, ніби запрошуючи їх підключитися до дійства.

Кошти, виручені за виставку, будуть перераховані на увічнення пам'яті земляка, письменника Гната Хоткевича.

Остап Пожарницький

ТРЕМБІТА

Хорони Гуцульщину трембіту,
Ніколи її з рук не відпусти.
Бо як попаде в чужі руки,
Не знайдеш більш такої, не
повсьому світу.

Ні до музею гуцуле її не віддай,
Де вічно сплять герої,
Тоді чужий її вхопить крикне: – давай!
чужий на вуголь спалить – не
пожаліє її.

Щось і ти блакитне небо,
Сонцю тяжко поручить.
І ти мила Гуцульщину,
Трембіту не позбавляй роботи.

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажає

ANN'S BAKERY

2158 W. Chicago Ave. — Chicago, Ill.

EV 4-5562

Всякого роду печиво — солодоші.

Власники — Люба і Василь Євусяки

Мгр Оксана Роздольська

НОВА КНИЖКОВА ПОЯВА: ІСТОРІЯ ГУЦУЛЬЩИНИ, том III

Нещодавно, бо тільки два роки тому, писали ми про дуже цінну книжкову появу, а саме про другий том «Історії Гуцульщини», виданий Гуцульським Дослідним Інститутом і Конференцією Гуцульських Товариств Америки й Канади. А ось минулого місяця появилася вже на полицях книгарень том третій згаданої монографії. Як і перші два томи, так і цей, є вислідом невтомної дослідчої й редакційної праці д-ра Миколи Домашевського та його дружини, п-ні Катерини Домашевської. Ця дуже гарно оформлена й дуже цікава книжка заслуговує на увагу читача. Прекрасна обкладинка книги, така ж, як і в перших двох томах, виконана малярем Петром Андрусевим.

Книжку відкриває коротенький вступ англійською мовою пера молодих легіників Василя й Любомира Домашевських, у якому підсумований зміст усіх трьох томів «Історії Гуцульщини». Слідують дві передмови: одна англійською, пера д-ра Джеймса Мейса, а друга, по-українськи, пера Катерини Домашевської. Професор Джеймс Мейс видвигає значення «Історії Гуцульщини», як певної енциклопедії гуцульської проблематики для майбутніх дослідників. Він також подає коротеньку синтезу історії кожної з трьох частин карпатського краю, здебільшого Галицької, Закарпатської й Буковинської Гуцульщин. В українській передмові, Катерина Домашевська, співавтор книги, дає характеристику кожному тому історії. За її словами, кожен із трьох томів становить частину цілої монографії, але, також, кожен певною цілістю в собі. Перший, найобширніший розділ III-го тому, є продовженням енциклопедичного розділу другого тому. Це є поазбучно уложена історія місцевостей усіх трьох Гуцульщин від букви «Н» (Нижній Вербіж) до букви «Я» (Ясиня). Як і в другому томі, розмір окремих позицій залежить від

кількості інформативного матеріалу про ту чи іншу місцевість, що його вдалося дослідникам роздобути. Через те, деяким місцевостям присвячені довші уступи, а інші відмічені тільки двома-трьома абзацами. Вартість великої частини цих матеріалів у тому, що вони написані очевидцями — особами, які самі пережили події, що їх вони описують. Давніші події, що відбувалися в тій чи іншій місцевості, написані часто із розповідей, що автори тих статей чули від старших віком осіб, часто своїх батьків чи дідів. Вартість цих матеріалів у тому, що вони є першоджерельні, не скопійовані з ніяких хронік, і тому так живо промовляють до читача. Крім того, оця першоджерельність є запорукою правдивості цих розповідей. Але цікаві також і ті інформації, що були якраз зібрані авторами, подружжям Домашевських, із найрідніших джерел. Про ці джерела варто децю більше сказати. Отож, як показують бібліографічні примітки під текстом, джерела ці дуже різноманітні й такі численні, що в короткій статті їх годі висчислити. Їх можна охопити наступними категоріями: праці історичного, етнографічного й топографічного характеру, як перед-, так і повоєнні, як українські, так і іншомовні; журнали та часописи, архівні церковні видання, енциклопедії, путівники тощо.

Опис-хроніка кожної місцевості побудована за одним і тим же пляном, а саме: спершу подані відомості про положення даної місцевості — район (колишній повіт), область, віддаль від інших важливих пунктів, топографічний опис терену, на якому знаходиться дана місцевість, її висота над рівнем моря тощо. Після такого опису місцевості географічного характеру, подані факти з історії. В більшості цей нарис історії починається констатуванням першої архівної згадки про дану місцевість. Дані про важливіші події, що

відбувалися в даній місцевості в різних часах, подані в хронологічному порядку. Читач довідується, серед яких обставин була заснована оселя, як розросталася, яким промислом займалися її мешканці, у яких війнах брали участь та багато іншого. Коли хроніка доходить до новітніх часів — XIX-XX сторіччя, — факти стають більш детальними і тому дуже цікавими. Тут якраз приходять до слова згадані вище розповіді очевидців. Читач довідується про громадсько-організаційне й церковне життя даної громади в недавньому минулому, як також про окремих осіб, які чимнебудь відзначилися серед своєї громади. Кожна хроніка закінчується інформаціями про сучасний стан даної місцевості.

Другу половину книги започатковує дуже цікава стаття Василя Свободяна про спортові товариства «Каменярі» на Галицькій Гуцульщині. Слідують кілька статей із тематиками побуту гуцулів, передусім, про святочні звичаї на Гуцульщині.

Наступний розділ книжки присвячений гуцульським товариствам у діаспорі. Там знаходимо хроніки про діяльність кож-

ного гуцульського товариства, як також про централі, що координують працю окремих товариств.

В наступному, досить обширному, розділі книги, затитулованому «Визначні діячі сучасности», поміщені біографії та, подекуди, автобіографії ряду осіб, уродженців гуцульської землі, що особливо відзначилися громадською працею, чи то на Гуцульщині чи на еміграції. Цей розділ прикрашений численними світлинами визначних гуцулів, як особистими, так і груповими.

Кінцевий розділ третього тому «Історії Гуцульщини» присвячений Ювілею Тисячоліття Хрещення України, що його дата збігалася із датою появи книги. Це є список церков, що знаходяться, або знаходилися в минулому, на землях усіх трьох Гуцульщин. Список згаданий за поазбучним переліком місцевостей, де знаходяться церкви, із поданням назв церков і приблизних дат їхнього заснування.

Підсумовуючи цей короткий огляд, треба признати, що «Історія Гуцульщини», том III — книга, із якою варто познайомитися ширшим колом читачів.

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажає

Phones: 278-8844
489-5353

Mon. & Thurs.-10-7
Tues. & Fri. 10-8
Sat. 9-3
Wed.-Closed

Northwestern Travel Bureau, Inc.

IRENA KLISZ

849 North Western Avenue
Chicago, Illinois 60622

Користайте з наших обслуг. Ми служимо українській громаді
Власник — Ірена Кліш

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО І ЩАСЛИВОГО НОВОГО
РОКУ

п е р е с и л а є

А. СОКОЛОГОРСЬКИЙ З РОДИНОЮ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО І ЩАСЛИВОГО НОВОГО
РОКУ

б а ж а є

ALPHA PRODUCTS, Inc.

5570 W. 70th Place, Chicago, Illinois, 60638

Tel.: 594-3883

ІВАН ДЕРКАЧ — президент

ВАСИЛЬ ДЕРКАЧ — заступник-президента

Степан Данилюк

„... НЕ ЗАБУДЬТЕ ПОМ'ЯНУТИ НЕ ЗЛИМ, ТИХИМ СЛОВОМ.“

І ось, – як пророкував поетичними словами для себе й українського народу наш поет-геній *Тарас Григорович Шевченко* наприкінці свого „ЗАПОВІТУ“, – *так не забув пом'янути добрим, тихим словом всіх своїх заслужених земляків гуцулів-українців та й талановито виконав віщу волю нашого Пророка наш гуцул зі с. Микуличина Вельмишановний автор д-р Микола Домашевський*, який написав три томи „Історії Гуцульщини“. Він не забув про всіх і все з нашої прекрасної Гуцульщини в Галичині, на Буковині й Закарпаттю та старанно описав у своїх науково-бджоляних історичних творах про всестороннє життя гуцулів у Карпатах, а саме: як вони заселяли гори й доли з лісами та й мозольно будували свої гражди (обійстя зі забудовами), села, міста, курорти; як культивували полонини, свої посілости, гори, ліси й полонини; як жили й творили гуцульське мистецтво всеукраїнського значення; як святкували церковні й національні свята; як дотримувалися старих українських і гуцульських традицій та й ще є багато більше написаних матеріалів, які є кінчними у кожній історії країв і країн-держав. Всесторонній читач знайде в цих книгах „Історії Гуцульщини“ всі стати-

стичні дані; а далі ще й про живих та мертвих; про славних гуцулів, які ворогами були розстріляні, закатовані чи повішані; про загальний вклад гуцулів під час всіх визвольних воєн за самостійність України – їхні великі осяги, а теж і невдачі. Тут теж прочитаєте і про біологічне нищення гуцулів-українців, що їх dokonювали різні окупанти-вороги; про загарбання чужинцями карпатських природних багатств, де гуцули мусли працювати на щоденний хліб, мов раби за четвертину чи третину належно-заробленої платні.

Хвала ВШ авторові, що він спом'янув добрим тихим словом і свого тата (війта з Микуличина й чільного громадсько-політичного діяча в цілій околиці), якого – враз із 20-ма чільними діячами-ідеалістами Микуличина й округи, – жорстоке німецьке Гестапо розстріляло 1944-го року як закладників.

У цій журналістичній рецензії обговоримо книгу автора д-ра Миколи Домашевського „Історія Гуцульщини“, том III, Видавництво „Гуцульський Дослідний Інститут“ (Конференція Гуцульських Товариств Америки й Канади, що її очолює гуцульський патріот-ідеаліст пан *Михайло Борук*, уродженець с. Рожнів,

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року українській громаді, а зокрема нашим покупцям, бажає

IOWA PHARMACY

903 North Western Avenue
Chicago, Illinois 60622

Phone: 384-0512
Anna Popil Bryan, R. Ph.

Matt Wojtaszek, R.Ph.
Dennis Bryan, R. Ph.

Найкращі фармацевтичні товари по найприступніших цінах
завжди одержете в цій аптеці.

р-н Косів). Ця книга видана в Чикаго, США, 1986-88 рр., стор. 443 (В т. II є 507 стор.). Друкарня Отців Василян у Торонті, Канада. Цей історичний третій том книги є скромною цеголкою-вкладом гуцулів для святкування у вільнім світі *Ювілею 1000-ліття Хрищення України*, ось про таку гуцульську присвяту читаємо в цій монументальній книзі. Рівночасно є теж і присвята гуцулам-борцям за кращу долю Гуцульщини, а рівночасно з цим – і покійним батькам ВШ автора та його дружини пані *Катерини з сім'ї Гаврилків*, яка, кажучи образково, зі своїми двома синами помагала тягти плуг видання трьох томів „Історії Гуцульщини“.

У цій книзі є описані історії міст і сіл Гуцульщини від гасел: село *Нижній Вербіж* тут є рафінерія ропи і сусідує з районним містом Коломия) аж до селища *Ясиня* розлоге й славне село Закарпаття). В останніх двох томах (II і III) є написані історії про 255 місцевості (міста села) на Гуцульщині які мають від 1/2 до 20 стор. друку, що було залежним від отриманих джерел. Наприкінці 3-го тому „Історії Гуцульщини“ є ще такі додатки як: спортові товариства на Гуцульщині, про коляди, писанки й виріб полотна, гуцульські товариства в діаспорі, гуцульські діячі сучасності й минулого, а щонайважливіше, – це є про наші католицькі церкви, Вельмиповажаний читач побачить у цій книзі аж 80 гуцульські оригінальні фотознімки. (В томі II їх є 74). Далі є щира подяка всім співпрацівникам тритомної

історії і жертводавцям, без яких навряд чи вийшли б ці 3 томи „Історії Гуцульщини“. Потім, у всіх книгах наступає пояснення скорочень виправки друкарських помилок, і остаточний зміст. Віньети (обклашки) в книгах історії, – що їх намалював наш славний артист-маляр *Петро Андрусів* – є дуже вдалі й підходжі для гуцульської історії із карпатськими краєвидами. Ці віньети є надруковані в помаранчево-чорних красках (кольорах) і зображають нам ось таку милу й істинну карпатську картину: горда постає ватажка народніх месників-опришків *Олекси Довбуша* з рушницею в лівій руці й пістолемою за широким ременем; подальше є ще й інші його опришки з рушницями в руках; на тлі є гори й скали з лісовими рослинами папороті; а понад горами, – в небосхилі, – літає-кружляє ширококрилий орел – символ карпатської волі, гордості й з повсякчасною готовістю боронити своє гніздо з орлятами так, – як це й готові робити гуцули в своїх горах Карпатах. – Тепер дальше до тексту книжки:

1) *Старанно-наукова* праця „Історії Гуцульщини“ є тому, – бож ця праця сягає з наукових книг степенувато аж від кам'яного віку про заселення гуцулами Карпат, а теж і їхне походження; далі – про гуцулів за княжо-королівської (*Данило Галицький*) доби Руси-України; про наїзди-навали орд печенігів, монголів, татар, турків і інших хижаків-ворогів України із півночі; про участь і активну боротьбу гуцульських воїнів у козацько-

PHONE: AR 6-6003

WESTERN PAINT & HARDWARE

WALL PAPER — WINDOW SHADES AND GLASS

ELECTRICAL AND PLUMBING SUPPLIES

DOOR CHECK AND LOCK REPAIRING

1007 N. Western Avenue

Chicago, Illinois, 60622

визвольних війнах України; а ще даліше за новіших часів двадцятого століття: активна участь і боротьба гуцульських воєнків під час 2-ох Світових воєн, ось у таких військових з'єднаннях чи арміях як: Армії УНР, УГА, УСС, Закарпатська Січ, легіони і бійки ОУН УПА, Дивізія „Галичина“ і УНА, збройне підпілля та й ще інші військові формації, – які воювали за ті самі ідеали, – за Самостійну Українську Державу, щоб знищити вічного ворога України й її народу. В цих трьох томах „Історії Гуцульщини“ є теж багато й добре написано про наших відомих літераторів: Івана Франка, Михайла Коцюбинського, Лесю Українку (яка лікувалася у глухім куті Гуцульщини – Буркуті зі залізководними джерелами), Осипа Юрія Федькович, Ольгу Кобилянську, Василя Стефаника, Марка Черемшину, (Іван Семанюк), Осипа Маковея і про інших літерарів. Всі гуцульські послі (до окупаційних парламентів), політики, війти, священники громадські, освітні й мистецькі діячі, спортовці та інші активні люди на Гуцульщині – знайшли своє належне місце в книгах (майже енциклопедичних) „Історії Гуцульщини“. В цих книгах є повно статистичних даних як ось: кількість населення в різних місцевостях і в різних роках; кількість священників і церков; державні (окупаційні) й приватні маєтки гуцулів; нівеляційні міри гір над поземом моря (в метрах) і

полігони; гори, ліси, ріки, полонини, пасовиська, рілля; число домів і підприємств та й ще багато іншого, що було кінечним для життя гуцулів і різних окупантських зайд-визискувачів на Гуцульщині. Теж подано в книгах цієї цінної історії про гуцульські стилі й архітектурні забудування церков, домів-гражд і вилій; звичаї гуцулів, їхні співанки, християнські свята, тощо, – сказати б одним реченням – в цій історії є все науково й правдиво описано, а теж все, імовірно, охоплене. Теж є подані всі маршрути, звідки можна бачити гарні панорами гір.

ВШ автор, – враз із ГДІ й КГТАЙК, – zorganizував і приєднав для цих капітальних праць аж 16 (і більше!) знаних корифеїв науки й публіцистики (щонайменше трьох американців і вісімох українців), які дуже активно допомогали йому в опрацюванні і виданню цієї тритомної „Історії Гуцульщини“. У всіх цих книгах історії (теж і в журналах „Гуцулія“ український стиль і мова є буздоганными, т. зн. – взірцевими і для всіх інших видань на поселеннях, а теж – і в Україні! Ці три книги читається з українсько-літературною насолодою, бож в їхніх текстах читач не знайде таких правописних засмічень, які є в радянсько-українських виданнях, – бож режимники там підстригають наш правопис з 1929-го року під советсько-російську макітру! Наколи ж я не помиляюся, – то гуцули здобули для

PHONE: 829-9622

ПАМ'ЯТНИКИ

VENETIAN MONUMENT COMPANY

QUALITY MEMORIALS SINCE 1912

523-31 North Western Avenue

Chicago, Illinois, 60612

JOHN DEL MISSIER

ANY EVENING BY APPOINTMENT

ВИКОНУЄМО ПАМ'ЯТНИКИ З ГРАНІТУ, МАРМОґУ, БРОНЗУ.

мовної виправки своєї історії добре знаного українського корифея-лінгвіста (першоякісного мовника), який тримався „Правописного словника“ Григорія Голоскевича, вид. 1929 р. в Києві, а перевид. УВАН-ом 1952 р. в Нью-Йорку. Тоді ж то відбулася в Україні справжня українізації нашої мови і за це автора словника, – враз із іншими 29-ма українськими літераторами, – советські нелюди й нехрести розстріляли. (Треба було подаи ім'я і прізвище мовника цієї історії. – Може, цей мовник теж належав тоді до сімзіркової преяди українізаторів мови).

Наприкінці трьох книг історії є заслужена подяка ВШ автора всім людям доброї волі, які духово, адміністраційно, а чи фінансово допомогали йому в виданні „Історії Гуцульщини“. Рівно ж і я, – як гуцул, читач історії і автор цієї статті, – щиросердечно дякую ВШ авторів й всім тим Божим людям, які причинилися у будь-якій мірі до виходу в світ, назалежної від ворогів, „Історії Гуцульщини“ в нашій (XX) столітті.

Багатоджерельна праця „Історії Гуцульщини“ є тому, – бож ВШ автор зібрав простудіював і написав джерельні уступи-цитати зі старіших та новіших істориків, публіцистів і журналістів про Гуцульщину як от: І. Крип'якевич, В. Шухевич, С. Томашевський, Драгоманів, Гнатюк та й з багатьох інших праць авторів історій. До творів цієї історії викорис-

стано всі доступні та й потрібні інстанції в демократичнім Заході, наприклад: музеї, університети, бібліотеки, приватні збірки книжок, а головне – розіслано до гуцулів на Заході *Запитальники ГДІ*, щоб вони й самі писали свою історію; а й ще багато більше інших матеріялів придбано для нашої гуцульської історії, а навіть і радянсько-українські, що було дуже конечним! Для цього „здобуто“ ось такі писані старі наукові й журналістичні „твердині на чужині“ як от: книжки, журнали, газети, (річники, кварталніки, місячники, тижневики, щоденники), брошури, офіційні і приватні записки, а головне – навіть і літописи. Ці всі написані старі матеріяли сягають часів від XV аж до XX століть. Отже, майбутній історик всецілої, вільної і національної Історії України тільки посягне за потрібними йому 3-ма томами „Історії Гуцульщини“ і вже буде мати готовий колосальний вклад Миколи Домашевського для нашої загальноукраїнської національної історії. Тут треба нам ще обов'язковго підкреслити, що „Історія Гуцульщини“, без найновіших матеріялів, т. зн.: без Запитальників ГДІ самих гуцулів і без радянсько-українських історичних джерел, – була б дуже куцохвостою і маловартісною, або – була б історією одного сердовища! Дуже по-науковому використав ВШ автор „Історії Гуцульщини“ в цих трьох книгах всі різноманітні публіцистичні джерела, які стали йому базою (і

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року
бажають власники українського ресторану

GALÁNS

in the Ukrainian Village

2212 W. Chicago Ave. Chicago, Illinois 60622 Tel.: (312) 292-1000

Приходіть на смачні обіди і вечері.

Ціни доступні і чемна обслуга.

всім нам!) для цих нових книг. Я підраховав ці всі джерела й подам їх до відома читачів у загальних цифрах:

Українські старі національні джерела (до 2-ох Світоих війн): їх як – 44; старі літописи – 3; *укр. новіші нац. джерела* (видані на Заході): їх є – 12; зі Запитальників ГДІ – понад 100, записано з розказувань гуцулів – 16; а джерел *Радянської України* – лише 19. *Разом використано 194 українські джерела.* (Заувага: жадна історія в цілім світі не відкидає, – впродовж з-понад 40 років, – свої події і життя свого народу в рідній країні – навіть і тоді не відкидає, наколи той народ опинився під чужою окупацією! Отже, тому є дуже добрим ділом те, що ВШ автор не відкинув геть життя гуцулів і їхній загальнонаціональний дорібок у Карпатах у повоєнній часі, а узгляднив це життя гуцулів так, що з радянсько-українських історичних джерел взяв лише фактичні й статистичні дані та й викинув геть пропагандивну тарабанщину!).
Дальше ще про джерела:

Чужинецькі старі джерела (подекуди навіть і ворожі до України): польські, їх є – 16; чесько-словацькі – 3; австрійсько-німецькі – 5 мадярські – 4; російські – 2. *Разом використано 30 чужинецькі джерела.* Отже, сума-сумарум, три томи „Історії Гуцульщини“ є базовині аж на 224-

ох національних і міжнародніх джерелах! (Можливо, що я переочив деякі джерела й подав їх замало, – тоді вибачте мені!) Хвала Богові й авторові та його штабові співпрацівників за таке велике діло, яке він зробив для любої Гуцульщини й цілої України! Видно, що він має добрий розум історика, неабиякий дар для писання та наснагу й любов до українського народу, а тут стисліше – до гуцулів!

З *Кропітко-бджоляна* праця „Історії Гуцульщини“ є тому, – бож ВШ автор, – як пильна бджола невпинно літає сотні кілометрів повсюди і збирає мед та віск із всіх квіток по всіх полях та й приносить цей мед і віск у рідний спільний вулик, щоб було чим підкріпитися бджолам під час лютої і морозної зими, – так само повсюди „літав“: ходив пішки й їздив автотом, щоб тільки якнайбільше набирати того „меду“ і книжок, журналів і газет та написати 3 книги з і подати в руки всім гуцулам-українцям духову поживу, щоб вони знали все про свої місцевості, а „водину в рамах“ – старі поживклі книжки, – передав до музею-архіву Гуцульщини в Чикаго, щоб вони там на полицях збереглися та щоб їх люди, припадково, не викинули десь то на смітники. Не знаю, але догадуюся, що ВШ автор не доспав багато нечей (враз із своєю сім'єю), щоб тільки випустити в

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажають

ВАСИЛЬ І БОГДАН МУЗИКИ

ВЛАСНИКИ ПОХОРОННОГО ЗАВЕДЕННЯ

найстаршого і відомого в цілому Чикаго із своєї солідности й точности!

FUNERAL HOME

ДВІ КАПЛИЦІ:

2151-57 W. Chicago Avenue
Tel.: CA7-1222 or BR8-7767

5776 W. Lawrence Chicago, Illinois, 60622
Tel. 545-3800

світ доброякісну „Історію Гуцульщини“. Він, напевно, вдома чи в приміщенню ГДІ розложив великі 5-6 столи на в 6-8 шафах мусів упорядковано поскладати всі здобуті матеріали, а щойно тоді почав писати манускрипти: слово за словом, речення за реченням, сторінку за сторінкою, щоб нарешті вийшла одна гора книга манускриптів, а там далі друга й третя. Думаю, що при написанню цих манускриптів на машинці, – напевно найбільше намучилася головний касир ГДІ, пильна бджілонька пані Катерина Домашевська. Хвала й признання їй! Але ці інтенсивні праці цілого штабу видавництва дали великі плоди для нас всіх на поселеннях, та, може, – й в Україні! Бож ненавмисне звертаються науковці з України до нашої еміграції: „Допоможіть нам архівно-джерельними матеріалами про Україну .., бо ми їх не маємо!“; а це є тому, що злобні люди, щоб знищити докази про самостійне і національне існування України ще від кня-

жих часів, – спалили наш доказовий найстаріший, багатомільйоновий архів-бібліотеку УВАН-у в Києві.

У великім респекті до 3-ох томів „Історії Гуцульщини“, нам робиться дуже сумно й соромно за тих людей на поселеннях, які отримали з видавництва книги „Історії Гуцульщини“ і не розплатилися за них, а обертають ці мозольні суспільно-видавничі гроші на оковитку в американсько-канадських барах. (Див. журнал „Гуцулія“, ч. 2-3/85 р.). Мало того, – вони роблять „геройство“ і ще відважуються розкритиковувати ці три томи на всі лади й сторони: вгору і вділ; вшир і вглиб; кожне слово, речення, сторінки, поодинокі статті, – бож не дали їм....„переглянути“ манускрипти, а вони хотіли туди вхати свій „напрямок“. Далше, вони накидають цій історії якусь „советчину“ і т.п., і т.д. Убогі, які ніщо не навчилися у демократичних країнах Заходу та й, правдоподібно, присвоїли собі большевицьке гасло: „Хто не

Виступ гуцульського колективу.

з нами, – той проти нас!“ Встидно мені написати той термін, на який вони собі заслужили такими вибриками. Вони ж добре знають, що за незаплатення історичних книжок, видавництво має право заскаржити ти їх до суду... але вони розраховують на добре українське серце. Процес праці над книжками є дуже довгий, мозольний і дорогий. Отже, кожний працівник видавництва й друкарні жоче отримати свій тяжко запрацьований гріш. І, що ж отримає робітник, наколи несолідний читач не заплатить належність за книгу?

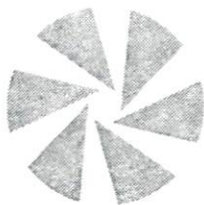
Ага! Наприкінці цієї рецензії треба ще згадати про „друкарського чортика“, – це є про деякі помилки, що трапляються в текстах книг, але не змінюють ні змісту, ні сенсу книг „Історії Гуцульщини“. Така помилка трапляється переважно тоді,

коли складач чи друкар є вже премучені або мають інші гризоти в своїм життю. Ніде немає книжки без помилок і це є знаним в цілім світі, що „друкарський чортик увихається (спішиться!) по „друкарні й вставляє помилки християнським людям!“

Видавництво ГДІ й ВШ автор мають у пляні видати ще й четверту книку „Альбом Гуцульщини“. Боже допоможи їм, – а ми, гуцули, мусимо допомогти їм оригінальними фотознімками з Гуцульщини і, таж грішми!

Веселих свят Рідва Христового і щасливого Нового року бажає

The
National
Security Bank of
Chicago

1030 W. Chicago Avenue
Chicago, Illinois 60622

(312) 666-9000

Мгр. Оксана Роздольська

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИСВЯЧЕНА ГЛАСНОСТІ ТА ПЕРЕБУДОВІ

У днях 19-24-го червня ц.р., відбулася в Іллінойському Університеті в Урбані Ілліной восьма з черги, конференція української проблематики. Цьогорічна конференція була організована Іллінойським Університетом у співпраці із Канадським Інститутом Українських Студій. Головними організаторами конференції були, як завжди, проф. Д. Штогрин і проф. Б. Рубчак з Іллінойського Університету, обидва невтомні ентузіясти цього діла. Особливістю цьогорічної конференції був той факт, що цього разу вперше участь у ній узяло більше число гостей з України. Було їх аж п'ять осіб.

Офіційне відкриття конференції відбулося в понеділок, 19-ого червня, вранці. Зогляду на обширність конференції (понад 50 доповідей), і на обмежений розмір газетного допису, я постараюся коротко затаркнути тільки то, що було найсуттєвіше у кожній доповіді.

Першим доповідачем був проф. Б. Гарасимів, який говорив про зміни в пар-

тійному керівництві, що проходять в Україні під сучасну пору. На ту саму тему говорив Р. Сольчаник. Він дійшов до висновку, що зміни в керівництві в ССРСР. бувають цілком арбітарні й тому не можна робити ніяких передбачень щодо них. Наступна доповідачка, Х. Ісаїв, читала доповідь п. з. „Надуживання психіатрією в ССРСР. у світлі Паризької Конференції за Людські Права“. Як виходить із тієї доповіді, в ССРСР все ще вживають психіатрію як методу політичної репресії, а новий закон з січня ц.р., повний загальників і недоговорень, по-собляє таким зловживанням. Проф. Ілля Земцов із Єрусалиму, розглядаючи докладно сучасний стан перебудови, доводив, що ситуація в Україні складна, тому що перебудову ініціюють з верхів і з низів, і ці два аспекти не зовсім покриваються. Гостя з України (тепер живе в Москві), ред. Неля Корнієнко, доповідала про парадокси перебудови. Годі очікувати далекойдучих змін, без зміни са-

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажає

NATIONAL CAR WASH

Think Clean

Eugene Scali

Manager

823 N. Western Avenue.
Chicago, IL 60622

Phone 384-2264

мої системи правління, що ще не відбулася. До того ще долучується загальна апатія серед населення, яке пригнічуване впродовж кількох поколінь, майже затратило спроможність будь якої ініціативи. Все ж таки посеред тієї апатії бувають проблески свобідної думки. Про це свідчать слова Леся Танюка, режисера з Києва, який, говорячи про недавні вибори в Києві, сказав, що під час виборчої кампанії, програми окремих кандидатів були напочатку дуже консервативні, а з часом, під тиском народу, лібералізувалися. Танюк говорив також про те, що народ не вірить у далекойдучі зміни, бо вбачає бойкот перебудови серед органів правління. Зміни, що їх домагається народ у першій мірі це: ліквідація черг за харчами, зниження видатків на оборону, а також розв'язка екологічних проблем. Народ також думає що важливою є співпраця із прогресивними елементами Прибалтики та Росії. Зчергті, Т. Кузьо з Англії говорив про те, як народ добивається різних змін у суспільному й церковному житті, і як власті, всілякими способами цим намаганням опонують. Ред. Зінькевич, у своїй доповіді, висловив думку, що головна різниця у політичній ситуації, між Прибалтикою та Україною в тому, що в Прибалтиці партійні чинники включилися в перебудову, а в

Україні – ні. Б. Нагайло зосередив свою доповідь навколо затрати національної ідентичности внаслідок натиску на творення єдиного „радянського народу“.

Другий день конференції розпочався доповіддю М. Коломиєць, редакторки „Українського Тижневика“, яка розповіла про те, як вона неграла інтервю з В. Чорноволом і М. Горинем у Львові, й як відпоручники КГБ це інтервю сконфікували. Згодом Львівська телевізійна мережа висвітлювала це інтервю з негативними коментарями. Але наслідки були протилежні: це висвітлювання причинилося до популяризації народного руху. Пані Р. Соловей, у дуже глибоко продуманій доповіді, твердила, що перебудова мусить починатися від людських душ, від повернення людяности, яку знищила тоталітарна система. Ліда Палій доводила на прикладах, що в сучасній пресі України проходить гостра критика неповноцінної спримітизованої літератури часів застою. Др. Н. Строката-Караванська, говорячи про недавні вибори в Україні, ствердила факт, що помимо заскорузлости радянських виборчих законів, таки виграло 87% тих кандидатів, що їх пропонував народ. До цього причинилися заходи Гельсінської Спілки. Н. Світлична перевела огляд сучасної неофіційної періодики в Україні. Раїса Мо-

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажають

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

KAPPA FUNERAL HOME

2321 West Chicago Avenue

Chicago, Illinois, 60622

PETER KAPPA — Director

СУМЛІННА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

КАПЛИЦІ В ЧІКАГО Й НА ПЕРЕДМІСТЯХ.

Chapel Facilities throughout Chicago and Suburbs

Telephone: AR 6-4575 or 276-4576

роз говорила про становище російської інтелігенції до національного питання, яке, все ще залишилося до великої міри, шовіністичним, але вже трапляються проблески розуміння й доброзичливості. Проф. Я. Потічний присвятив свою доповідь гласності у відношенні до УПА. В сучасних писаннях про УПА, в більшості, повторяють наклепи здавніша, але є деякі зміни. Вперше згадують про репресії влади проти населення у звязку з УПА, а також УПА вже не буває описувана як горстка бандитів, але як поважна сила. На ту саму тему доповідав П. Содоль, який розглянув ряд публікацій про УПА, від самих початків її створення, аж по сьогодні й встановив, що настанова до УПА ще не дуже-то змінилася. Передусім напади на еміграційний „Літопис УПА“ продовжуються. Зчерги присутні мали нагоду прослухати дві розмови, награні телефонічно Б. Нагайлом: одна з Л. Лукіяненком з Бруселі, а друга з В. Яворівським з Києва. Лукіяненко сказав, між іншим, що для нас дуже важливо, щоб Захід, допомагаючи економічній перебудові в СРСР, домагався за певнення там прав людини. Яворівський звучав оптимістично: казав, що зміни наступають поволі, але все таки наступають.

В останній сесії того дня, присвяченій літературі, доповідали професори Б. Шнайдер і М. Павлишин. Б. Шнайдер дав цікаву характеристику групи сучасних поетів в Україні, яких він назвав би „проклятими поетами“, так, як називали французьких символістів, бо вони, як і ті були, неофіційні й неконвенційні. На чолі тієї групи стоять Сапеляк і Калинець, а в їхній поезії поєднані модерні тенденції із глибоким патріотизмом. М. Павлишин з Австралії висловив думку, що в сучасній українській літературі ще не відчувається усвідомлення свободної творчості... Тепер панує стан частинної відлиги, яку доповідач назвав умовно „льояльною опозиційністю“.

Третій день конференції, середу, розпочато доповіддю О. Павлова з Монреалю. Користуючись „Великим Льохом“ Т. Шевченка, як базою для своєї доповіді, говорив він про різні ступені національної свідомості в Україні. Проф. Б. Чопик говорив про негативні впливи російської мови на українську, наводячи цілий ряд цікавих прикладів. Проф. Ю. Шевельов, сеньйор української науки, у своєму слові-зверненні до конференції, висловив думку, що для розвитку демократії потрібно людей – індивідів, а та-

Користайте з послуг аптеки

The best prescription in Chicago

OAKLEY PHARMACY

2252 W. Chicago Ave.

for all your health care needs including crutches and canes

Wheel Chair Rental

Money Orders

Full Service Store

check your blood pressure free

Open 7 days a week daily until 10:00 p.m.

Sunday until 9 p.m.

VIDEO MOVIE RENTALS NOW AVAILABLE 7 DAYS A WEEK

Free Delivery

AR6-1414 & 15

ких не витворила радянська система, в якій найвищою силою є держава. Популудні того дня відбулися два цікаві панелі, модератором яких був проф. Я. Розумний. У першому панелі, що проходив під мотгом „Сучасні проблеми в Україні“ брали участь: Т. Гунчак, В. Балей, П. Мовчан, Л. Танюк, Н. Корнієнко. У другому панелі, затитулованому „Україна та еміграція“, участь взяли: Н. Караванська, С. Гнатенко, Р. Мороз, Н. Світлична, М. Жулинський. У підсумках обох панелів, можна сказати, що панелісти висловлювалися за пошвавленням зв'язків між Україною та діаспорою, які мали б привести до кращого себе-пізнання й розуміння, на якому могла б базуватися доцільна співпраця між обома сторонами. Певною сенсацією дня був виступ проф. Л. Дунг, китайки, що говорила (по-українському) про стан українознавства в Китаю.

Наступний день конференції, четвер, розпочався незвичайно цікавою доповіддю, ілюстрованою прозірками, проф. Д. Даревич про сучасне образотворче мистецтво в Україні. Зразки того мистецтва – такі модерні, що їх годі відрізнити від західних зразків. В. Балей розповів про цікавого мистця – маляра, Миколу Трегуба, який, як виходець зі села не зміг вжитися в мистецьку атмосферу зрусифікованого Києва. С. Гнатенко розповіла про нищення творів мистецтва у

Львівському музею в 50-их рр. Про це досі ще одверто в Україні не пишуть. О. Воронін говорив про відродження релігійності в ССРСР. Він ствердив, що 20% населення, – це віруючі. Скількість хрещень і церковних вінчань зростає. Влада йде на певні уступки, можливо з думкою використати впливи церкви для піднесення моральності серед населення. В Україні все ще дуже мало пишуть на теми релігії. Л. Танюк говорив про справи сучасного театру в Україні: розповів про те, як власті заблюкували його постановку „Мини Мазайло“ Куліша в Києві. Проф. Л. Онишкевич говорила про реабілітацію М. Куліша. Появилися друком деякі з його пес, з яких найкраще видана „Мина Мазайло“ Л. Танюком. За те спогади дружини драматурга жорстко процензувані. Проф. В. Ревуцький ствердив факт, що театр все ще не може свobodно розвиватися в Україні. Талановитим режисерам або не дають праці, або відсилають їх до Росії. Р. Багрий і В. Балей говорили про сучасну кінематографію в Україні. Проблема українського кіно в тому, що майже всі українські фільми є поетичного жанру, отже приступні тільки вибраній публіці. Через відсутність української міської культури, немає фільмів популярних, масового збуту.

(Продовження у слідуючому числі.)

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажає
 Стефанія Остапчук, власниця Американської Подорожної Агенції,
 що при 2222 Вест Чікаго вул. (312) 235-9322

A & A AMERICAN TRAVEL AGENCY
 FULL SERVICE TRAVEL

Обслуга в справі подорожних квитків до всіх країн світу –
 літаком, кораблями чи поїздами

Виготовляємо запрошення на подорож в Україну, а також із України та
 всіх інших країн світу.

Любомир Домашевський

РОЛЯ РІДНОГО ДОМУ І ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ПЛЕКАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

„Там, де мова гине – вмирає народ“ – так говорить народна мудрість. Народ, який не має власної мови швидко тратить свою ідентичність і будучність; мова – це вирішальний чинник в забезпеченні дальшого існування даного народу, і є навіть важливішим від культурних надбань і географії. Отже, величезним завданням кожного народу – це передати своєму новому поколінню цю цінну спадщину – знання рідної мови. Це найкраще можна досягнути головно в рідному домі, в школі, а побічно через участь в церковних і молодечих організаціях.

Ще змалку українська дитина в своєму рідному домі різними засобами здобуває знання милозвучної української мови та мимоволі зашеплює любов до неї. Ще малим немовлятком вона слухає говорення батьків до неї, потім їй читають казки і співають колисанки. Пізніше батьки водять дитину на всілякі українські імпрези, концерти, фільми, мистецькі виставки і дитячі забави. В рідному домі практикується традиційні на-

родні звичаї, чи то релігійні чи світські, як наприклад на Великдень і Різдво. Підростаючи в цій хаті, де панує виключно українство, дитина засвоює поступово рідну культуру, зокрема мову.

І ось так батьки будують дитині сильний фундамент до наступного етапу її поглиблення українознавства, а це формальний вишкіл в українських школах – спершу в садочках, тоді в передшкіллі, а відтак в українських суботніх школах. Таким способом дають можливість будучому членові українського суспільства відкрити ширші горизонти для вивчення нею бездонні скарби багатой української мови. На лекціях українознавства українська дитина має змогу не лише вивчати формальну граматику і мову і поширювати свій засіб слів читанням і розмовою по-українському, але також і знайомитись з цінними скарбами української літератури читанням і аналізом творів славних українських письменників. Побіч того учень зав'язує знайомство поміж своїми однолітками – шкіль-

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року бажає

MITCH' & JANINA

Polish Delicatessen

Homemade Sausage, Hams, Pierogi, Etc.

Two Stores: 1012 N. Western Ave., tel. (312) 486-0684

833 N. Western Ave., tel. (312) 772-6688

Chicago, Illinois 60622

Owners: Mieczysława & Janina Kostelic

Домашній виріб смачних ковбас, шинок і вареників.

ними товаришами, які мимоволі часто розмовляють поміж собою українською мовою. Деякі ще й в університетах поглиблюють знання літератури і мови дорогою заавансованих курсів україністики.

Знання української мови і знання про багатство нашої многогранної славної культури є нам дуже важним із кількох міркувань. озброєний знанням рідної мови молодий українець готовий йти у світ. Така людина є більше освітленою, свідомою, горда своїм походженням, і тому може бути корисною в провадженні і поліпшенні української громади. Така людина має сильний фундамент щоб бути амбасадором, який може стояти на сторожі, щоб справи дотичні її батьківщини були висвітлювані правильно в іноземній пресі, радіо, телевізії і інших модерних засобах масової інформації. Бо тепер часто бачимо правду про нашу культуру і наше суспільство перевернену, що кривдить безпідставно нас, як етнічну групу і горожан Америки. На молоде українське покоління наша громада покладає великі надії, що ми колись візьмемо кермо української діяльності і будемо посилено продовжувати дальшу працю, додаючи, безумовно наші власні ідеї та поліпшення для добра нашого українського поселення тут, як також для батьківщини наших предків України.

Якщо людину не спонукують ці ідеалістичні причини, існують ще й матеріалістичні міркування для людини, що знає добре жукраїнську мову: Дальше вивчення мови дає кредити в університетах; можна одержати добре платні праці в установах федерального уряду або викладачем в університеті. Можна стати самостійним дослідником і збагатити наукову скарбницю своїми новими працями.

Ми члени нової еміграції, роджені вже за кордонами України, повинні подбати про те, щоб багате надбання української мови і культури не пропало. Особливо тому, що в сучасній советській Україні власті сильно намагаються знищити українську мову дорогою заборони її

вивчення в школах, заборони друкування творів знаних українських письменників і переслідування їх психушками та навіть плановим нищенням українських архівів. Майбутність українського суспільства досить незавидна якщо занедаємо українську мову, бо через її знання не тільки, що можемо забезпечити вже набуті скарби української культури, але можемо, перекладаючи їх на другі мови – зробити доступними для ширшого кола суспільства і вчених.

Отже нашим святым обов'язком, зокрема тепер, у 175-ліття від дня народження Тараса Шевченка, є направити те все зло, яке є заподіяне українській мові. Іван Франко сказав про Т. Шевченка: „Він був сином мужика і став володарем у царстві. Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури. Він був самоуком і вклав нові світлі вільні шляхи професорам, книжковим ученим. Він для всієї України зробив більше, ніж десять переможних армій. Це все Т. Шевченко зміг досягнути бо він ніколи не був кріпаком духа.“

Не будьмо ж і ми кріпаками духа, а будьмо велетнями духа і ширім його правду про українську мову.

Примітка

Повища доповідь була виголошена студентом Іллінойського університету, на зустрічі з головою Світової координаційної виховно-освітньої ради, мгр. Винницькою із м. Торонто, Канада. Зустріч цю організувало Т-во „Українська учительська громада“, відбулася у суботу, 15-го квітня 1989 р. в Культурному осередку в м. Чикаго, США.

Деякі дані про доповідача:

Любомир Домашевський — син Катерини і д-р Миколи Домашевських. Студент на третьому році — головний предмет: біологія. Пластун — „Волкалака“ — отримав два пластові відзначення за вірцеве ведення праці із новацтвом; член Братства молоді свв. Бориса і Гліба при соборі свв. Володимира і Ольги, де в управі займає функцію писаря від 1987-го року й дотепер; голова Укра-

їнсько-Американської Студентської Організації при Іллінойському університеті в м. Чикаго; студент Каледжу відмінників, член управи Студентської громади при Іллінойському університеті. Нагороджений слідуючими відзначеннями: *Honors Council Award, 1987, National Council of Teachers of English Achievement Awards in Writing, 1985, Illinois State Scholar, 1986, National Merit Commended Student 1986, Chancellor's Student Service Award, 1987, 1988, 1989.*

Член слідуючих клубів:

Alpha Lambda Delta National Honor Society-Vice-President, 1987-88, Phi Eta Sigma National Honor Society, 1988,

Beta Beta Biological Society, 1988.

Прізвище його також у Національній Енциклопедії „Who's Who“, 1989.

Від редакції:

Повища доповідь була вже друкована у ряді українських журналів та часописах.

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

Слава Ісусу Христу! 17.8.1989

Шановні побратими гуцули!

Висилаю Вам \$30.00 дол. за ілюстрований квартальник „Гуцулія“ і прошу мені вибачте за спізнення у пересилці передплати. Прошу Вас, повідомте нас до якого року ми маємо заплачену передплату.

з пошаною до Вас,
В. і О. Риндери

21-го. 5.1989 р.

Вельмишановний пане д-р Домашевський!

Пересилаю Вам 25.00 дол. це є передплату і на пресовий фонд нашого одинокого гуцульського журналу „Гуцулія“. Здоровлю Вас усіх тих які працюєте для добра ношої Гуцульщини.

Василь Стельмашук,
з Канади

Дорокі редактори нашого цінного Журналу!

Ваші статті є добрими зокрема я читаю вісті з Гуцульщини. Прошу їх давати як найбільше. Залучую на пресовий фонд 10.00 дол. Все чекаю на наш журнал.

10-го вересня 1989 р.-Юлія Слободян

12.8.1989

ВШ пане докторе М. Домашевський!

Від щирого серця дякую за журнал „Гуцулію“ і зате, що помістили в журналі фотографію моєї доні Елеонори. При цьому хочу сказати, що те, що статті С. Григорчука і С. Данилюка є добре написані, тому гратулюю Вам і Авторам залучую 5.00 дол. за які прошу прислати мені журнали-за що згори щиро Вам Дякую.

Остаюся з пошаною до Вас,
Микола Ільницький

Вельмишановний та дорогий редакторе пане д-р М. Домашевський!

Складаю Вам щин-сердечну подяку, що помістили той сумний про нашого крага бл. п. Миколу Атаманюка. Також це число „Гуцулії“ є дуже цікаве змістом, добре що, Ви дали дуже багато дечого доброго для наших березунів. Дуже цікаво і об'єктивна стаття доповнення історії до села Баня-Березів. Я знав добре його брата Михайла і це є правда, що за його порадою багато молоді пішло даліше учитися до Львова.

Також є добра стаття С. Григорчука. Їм обидвом треба погратулювати. Щасти Вам Боже!

10-го вересня 1989 Василь Симчич

Василь Симчич

Бл. п. інж. ЯРЕМА САВКА

Дня 17-го серпня 1989 р. помер в Едмонтоні, Канада активний член української громади бл. п. інж. Ярема Савка.

Бл. п. інж. Ярема Савка народився 14-го травня 1909-го року в селі Мишин, син Юрія та його дружини Наталії з роду Гладій, Коломийського району Івано-Франківської області.

На еміграції був він довголітнім громадсько-церковним діячем в багатьох українських організаціях. Покійний була це людина високої честі, працююча, добра, а в своїй парафії був фінансовим секретарем та членом церковного хору (співав басом).

Бл. п. інж. Ярема Савка був активним діячем у патріархальному русі.

Похорони відбулися в понеділок 21-го серпня 1989-го року з похоронного заведення Далера при вулиці Бельшас тлінні

останки бл. п. інж. Яреми Савки перевезено до церкви де відбулися похоронні відправи а відтак поховано на кладовище Нотр Дам.

Похорони бл. п. інж. Яреми Савки відбулися при великій участі людей – родини, приятелів, співпрацівників, членів організацій та парафіян.

Поміж ними були присутній артист маляр Михайло Мороз з Нью-Йорку, який виголосив прощальну промову над домовиною.

Спи спокійно, друже Яремо, нехай буде тобі легкою чужа і далека, але вільна канадська земля, бо до свого рідного села Мишина тобі не довелося повернутись.

Від Редакції. Редакційна Колегія складає родині щирі слова співчуття з приводу відходу у вічність бл. п. інж. Яреми Савки. Вічна Йому Пам'ять!

**ЗМІСТ ЖУРНАЛУ „ГУЦУЛІЯ“ ЗА 1988 і 1989-ий роки
(Числа 84-85-86-87-88-89-90-91)**

РЕДАКЦІЙНІ СТАТТІ

	Число	Стор.
20-ліття журналу „Гуцулія“	4-1(84-85)	1
Ми є також учасниками історичних святкувань (1000-ліття Християнства в Україні)	2-3(86-87)	1
Ми вкінці дійшли до нашої мети	4-1(88-89)	1
Слово мгр Оксани Роздольської, секретаря ГДІституту	2-3(90-91)	1

ІСТОРІЯ, ЕТНОГРАФІЯ, СПОГАДИ

Д-р Юрій Маковський – Із записок лікаря	4-1(84-85)	7
Д-р Юрій Маковський – Із записок лікаря	2-3(86-87)	8
Проф. д-р Олександр Малицький – Гуцульська преса	4-1(84-85)	11
А.Ф. Яківчук – Майстер вишивки – Олена Гасюк	4-1(84-85)	22
Володимир Баран – Медеври гуцульського зодчества (Визначні архітектурні пам'ятки – Гуцульські церкви)	2-3(86-87)	2
Василь Грін – Гомін у полонинах (Спогад про відділ УПА „Чорні Чорти“	2-3(86-87)	8
Г.В. Савчук-Гуцульські жіночі прикраси	2-3(86-87)	13
Павло Орленко – Берегти красу Карпат	2-3(86-87)	20
Степан Пушик – Ноша гуцульська (с. Білоберізка)	4-1(88-89)	8
Петро Арсенич – Микола Лисенко і Прикарпаття	4-1(88-89)	10
Олексій Соломченко – Гуцульські писанки	2-3(90-91)	3
о. М. Куницький – Як лютовало гестапо на Гуцульщині	2-3(90-91)	5
Степан Данилюк – Доповнення до історії с. Баня-Березів	2-3(90-91)	7

Стефан Григорчук – о. Микола Урбанович	2-3(90-91)	24
Д-р Василь Сімович – Пам'яті „Гуцульської попаді“	2-3(86-87)	27
Олена Ліщинська – Козацьке військо м. Данкірк	2-3(86-87)	25

СВЯТОЧНІ Й ЮВІЛЕЙНІ СТАТТІ

Віншування	4-1(84-85)	1
Віншування	4-1(88-89)	1
Святочні побажання	4-1(84-85)	3
Святочні побажання	3-1(88-89)	3
Микола Ільницький – 950-річчя Хрищення Руси-України в Березові Нижньому на Гуцульщині	4-1(84-85)	3
Любов Клопотовська – Гуцульські страви Різдва	4-1(88-89)	3
Орест Білак – Храми в деяких гуцульських церквах на Буковинській і Галицькій Гуцульщині	4-1(88-89)	4

ПОЕЗІЇ, КОЛОМИЙКИ

Стефан Павлюк – Гості у діда та баби	4-1(84-85)	19
Остап Пожарний – Як прибув у Великий Бичків	4-1(88-89)	12
Юра Шкрумеляк – Чудо в Єрусалимі	2-3(90-91)	3

БІОГРАФІЇ І РЕЦЕНЗІЇ

А. Юриняк – Книга – свідок патріотизму і мозольної праці (Про II-ий том, Історії Гуцульщини)	4-1(84-85)	30
Проф. Леонтин Боднарук – Історія Гуцульщини Миколи Домашевського (том другий)	2-3(90-91)	19
Василина Шкрюб – Книжка, на яку довго чекала українська діаспора	2-3(90-91)	22
Валентина Соколенко – Карпатські джерела	4-1(84-85)	21

ЛІТЕРАТУРА

Федір Погребенник – Карпатське літо Лесі Українки	2-3(90-91)	30
---	------------	----

ПОБОЖНІ ЕПІЗОТИ З ГУЦУЛЬЩИНИ, ЛЕГЕНДИ

Степан Данилюк – Просить о хрищення	2-3(86-87)	6
Степан Данилюк – Про колосся, звірят і птацтво (легенда)	4-1(88-89)	13

ВІСТІ З ГУЦУЛЬЩИНИ

М. Ротін – Медики дітям, гуцульські скарби, акварелі Гуцульщини	4-1(84-85)	20
О. Ємченко – Карпатський чай	2-3(86-87)	22
Агенство преси „Карпати“	2-3(86-87)	22
В. Шляхтич – Новий торговельний комплекс у с. Річка; „Гуцулик“ повернувся додому	2-3(86-87)	22
В. Краснодемський – Не спить ведмедем; Напад ведмедя	2-3(86-87)	23
І. Сідей – Ведмідь у кошарі	2-3(86-87)	24
О. Чорний – З лісової аптеки	4-1(88-89)	17
Р. Вартич – Кличуть Карпати у гості	4-1(89-89)	17
В. Рубан – Найдавніші монети – які вони?	4-1(88-89)	17
Новинка – куртка „волохач“	4-1(88-89)	20
І Сідей – Цілющі джерела Карпат	2-3(90-91)	15

ГУЦУЛИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ (У розсіянні)

Добрий приклад до наслідування – жертвенність Василини Янкошук з Бразилії	4-1(84-85)	26
Звіт з праці управи Конференції Гуцульських Т-ств Америки й Канади	4-1(84-85)	27
Н. Н. – Успіхи українського науковця (проф. О. Гавалешка)	4-1(88-89)	22
Дмитро Яремчук – Високе відзначення Адріяна Гавалешки	4-1(88-89)	23

Катерина Домашевська – Відвідини Шимка, президента СКВУ у м. Чикаго .	2-3(90-91)	17
Катерина Домашевська – Святочні збори Гуцульського Дослідного Інституту і Конференції з нагоди виходу друком Історії Гуцульщини, том III ...	2-3(90-91)	18
Заклик до наших вельмишановних гуцулів-побратимів про допомогу	4-1(84-85)	34

ДОПОВНЕННЯ СКОРОЧЕНЬ У КНИЗІ

Степан Данилюк – Доповнення скорочень у книзі Історія Гуцульщини, том, II	2-3(90-91)	28
---	------------	----

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Наша китиця квітів на могилу д-ра Теофіля Окуневського	4-1(84-85)	33
Відійшов у вічність бл. п. Петро Веселовський	2-3(86-87)	26
Відійшов у вічність бл. п. д-р вет. Теодор (Федь) Ткачук	4-1(88-89)	26
Василь Симчич – Бл. п. Микола Атаманюк	2-3(90-91)	26
Болноча посмертна згадка	2-3(90-91)	27
Грудка на свіжу могилу д-ра Т. Окуневського	4-1(84-85)	33

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

Наше листування	4-1(84-85)	34
Наше листування	2-3(86-87)	25

ДО ВІДОМА НАУКОВЦЯМ УРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

До відом науковцям української діаспори	4-1(84-85)	29
До відома науковцям української діаспори	4-1(88-89)	26

ЗМІСТ ЖУРНАЛУ „ГУЦУЛІЯ“

Зміст журналу „Гуцулія“ (числа 80-81, 82-83)	4-1(84-85)	35
Зміст журналу „Гуцулія“ (числа 84-85-86-87)	88-89)	27

ЗЛОЖИЛИ ПОЖЕРТВИ НА „ГУЦУЛІЮ“

Листа кращих гуцулів-патріотів	4-1(84-85)	34
Зложили на допомогу вдові-гуцуліці з Парагваю	4-1(84-85)	35
На допомогу вдові в Парагві зложили	2-3(86-87)	29
На коляду зложили (листа кращих гуцулів-патріотів)	2-3(86-87)	29
На коляду зібрав п. Василь Симчич з Монреалю	2-3(86-87)	29
Вались і Любомир Домашевські з Чикаго заколядували на журнал „Гуцулію“	2-3(86-87)	28
З нагоди 20-ть ліття „Гуцулії“ зложили даток (листа наших гуцулів-патріотів)	4-1(88-89)	29
Василь і Любомир Домашевські з Чикаго заколядували на журнал „Гуцулію“	2-3(90-91)	28
На Коляду зложили (листа кращих гуцулів-патріотів)	2-3(90-91)	29
На Коляду зібрав п. Василь Симчич з Монреалю	2-3(90-91)	29
На Коляду зібрав п. Микола Ільницький	2-3(90-91)	29
На пресовий фонд Гуцульського Дослідного Інституту зложили	223(90-91)	29

ЧАСОПИСИ – КНИЖКИ – ЖУРНАЛИ

Часописи – книжки – журнали	4-1(84-85)	39
Часописи – книжки – журнали	2-3(86-87)	30
Часопири – книжки – журнали	4-1(88-89)	31
Часописи – книжки – журнали	2-3(90-91)	31

ІЛЮСТРАЦІЇ – ЗНІМКИ ОКРЕМИХ ОСІБ І ВІНЬЄТКИ

20-річчя „Гуцулії“ 1967-1987	4-1(84-85)	обкл.
Швачка Гання Яків'юк (демонструє куртку – „Волохач“	4-1(89-89)	20
Андріян (Адзьо) Гвалешка, син проф. Остапа і Татяни Гвалешків	4-1(88-89)	23
Бл. п. Елеонора Ільницька	2-3(90-91)	27

ГРУПОВІ ЗНІМКИ

Головні герої фільму „Карпатські джерела“ – Дід, Баба і Легінь	4-1(84-85)	22
Вручення примірника Історії Гуцульщини, том II пані Марії Войтів із Едмонону, Канада автором книги д-р М. Домашевським, 1986 р.	4-1(84-85)	31
Михайло Тимофії знайомить учнів Коломийського педагогічного училища з на народних інструментах (Фото з наших днів)	4-1(84-85)	38
Весільна знімка в с. Багна (над Черемошем, біля Вижниці.) (Із праватного альбому Ореста Білака)	4-1(88-89)	21
Частина учасників святочних зборів Гуцульського Дослідного Інституту з нагоди виходу Історії Гуцульщини, том III, що відбулися II-го листопада 1988 р. зліва доправа: п-ні В. Кущинська, К. Домашевська, А. Мироняк В. Шкрюба і М. Борук, голова Конференції Гуцульських Товариств Америци і Канади. В другому ряді зліва направо: д-р М. Домашевський, Н. Романюк і мгр. О. Роздольська	2-3(90-91)	обкл.
М. Борук із А. Мироняк і В. Шкрюбою, членами управи Конференції	2-3(90-91)	20
М. Борук, голова Конференції (у середині). Зліва до права: П. Романюк, член управи Конференції, та В. Кущинська, член гуцульського Т-ва „Чорногора“ у м. Чікаго	2-3(90-91)	20

БУДІВЛІ

Українська учитильська оселя у Ворохні, 1931 р. (З праватного альбому пані Любови А. Марголини із Вашингтону, Д.С.	4-1(84-85)	32
Церква в селі Рівня на Буковинській Гуцульщині	2-3(86-87)	обкл.
Дзвіниця Благовіщинської церкви в Коломиї (XVI ст.)	2-3(86-87)	3
Церква св. Михайла в місті Яремча (XXIX ст.)	2-3(86-87)	4
Церква св. Варвари в селі Пістинь, в Косівському районі (із XVII ст.)	2-3(86-87)	5
Церква св. Івана в селі Виженка (Фото з 1974 року) Із праватного альбому Ореста Білака)	4-1(88-89)	обкл.
Церква св. Благовіщення в м. Коломиї (побудована 1587 р.)	4-1(88-89)	15

РІЗЬБЛЕНІ ПРИДМЕТИ

Дерев'яне гуцульське різьблене сідло, що виставлялося на виставці в Київському державному музеї народної архітектури і поботу України. (В наші дні)	4-1(84-85)	26
Різьблені свічники, роботи прикарпатських різьбарів, що виставлялися на виставці в Київському державному музеї архітектури і поботу України. (В наші дні)	4-1(84-85)	35

ПИСАНКИ

Писанки села Замагора Верховинського району	2-3(90-91)	4
Зразки гуцульських писанок сіл Шешори, Брустори і Космач	2-3(90-91)	4

ЛИСТА КРАЩИХ ГУЦУЛІВ-ПАТРІОТІВ

Василина і інж. Антін Кушчинські ... \$20.00	Григорчук С.	10.00
Левицька М. 10.00	Левінська В.	25.00
Проф. Ю. Гавалешка 10.00	Домчевська Анна	25.00
Соханівська М. 3.00	Янушак М.	5.00
Мироняк Анна	Карпюк Ю.	5.00
15.00	Кісельюк С.	10.00
	інж. П. Мксимонько	20.00
	Близнюк П.	5.00

«ГУЦУЛІЯ»

Редакція застерігає собі право скорочувати та корегувати статті.

Передрук матеріалів з «Гуцулії» дозволяється при умові подання повної назви журналу.

Статті-рукописи не повертається.

Передплата в ЗСА і Канаді на рік \$10.00.

Ціна окремого числа \$3.00

Передплата на рік в інших країнах:

Англія 35 шіл., Австралія 4 дол., Австрія 100 шіл., Аргентина 1,000 пез.,

Бельгія 200 фр., Німеччина 15 н. м., Франція 200 фр. Швеція 20 корон.

Передплату, пожертви на пресовий фонд, дописи й фотографії
посилати на адресу, що її подано на 2-ій сторінці обкладинки.

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

У Нью Йорку:

Mrs. V. BILANIUK
4602 241st Street
Douglaston, N.Y.
11362
Tel. (212) 631-9102

У Клівленді:

Mr. S. FEDORAK
13344 Wolf Drive
Strongsville, Ohio
44136
Tel. (216) 238-3159

В Австралії:

Mr. V. POPADIUK
156 Barnard Street
North Adelaide, S.A.
5006 Australia
Tel. 267-2835

У Канаді

O. CABANIUK
48 Kirkham Rd
Dancoenong
VIC 3175
Australia
Mr. W. KOSTIUK
1022 McCalman Bay
Winnipeg, Manitoba
R2L 1H4 Canada
Tel. (204) 667-4659

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА

1-ий УКРАЇНСЬКИЙ ФЕДЕРАЛЬНИЙ ШАДНИЧИЙ БАНК

«ПЕВНІСТЬ»

ВСЕСТОРОННЯ БАНКОВА ОБСЛУГА

Дирекція Першого Українського Федерального Шадничого Банку „Певність“
складає свої найщиріші побажання **ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ**

1ST SECURITY FEDERAL SAVINGS BANK

932-936 N. Western Avenue Chicago, IL 60622 (312) 772-4500

2166 Plum Grove Road Rolling Meadows, IL 60008 (312) 991-9393

DRIVE UP CASH STATION WALK UP

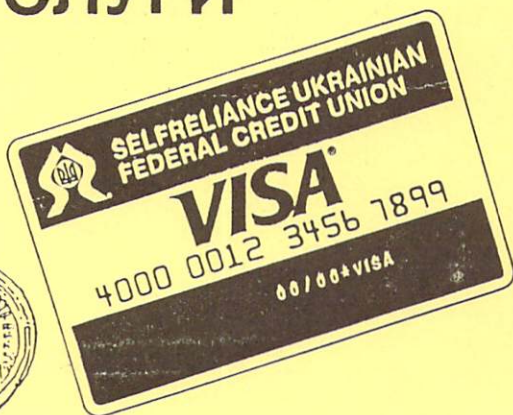
820 N. Western Avenue Chicago, IL 60622 (312) 276-4144

САМОПОМІЧ

УКРАЇНСЬКА
ФЕДЕРАЛЬНА
КООПЕРАТИВНА КАСА
В ЧІКАГО

ДАЄ ВАМ
ПОВНІ ФІНАНСОВІ
УСЛУГИ

**PROFIT FROM
OUR FULL FINANCIAL SERVICES**

Selfreliance Ukrainian Federal Credit Union
2351 WEST CHICAGO AVENUE • CHICAGO, ILLINOIS 60622
TEL. (312) 489-0520 FAX (312) 489-1573